

Q2

Puolivuosikatsaus

1-6/2018

Caverion

Caverion Oyj Puolivuosikatsaus 25.7.2018 klo 8.00

Caverion Oyj:n Puolivuosikatsaus 1.1.–30.6.2018

Toiminnan parantaminen jatkuu ja Q2-liikevaihto hieman viime vuotta parempi – Riskitaso matalampi jatkossa

1.4.–30.6.2018

- **Liikevaihto:** 564,8 (563,3) milj. euroa.
- **Oikaistu käyttökate:** 12,9 (4,5) milj. euroa eli 2,3 (0,8) prosenttia liikevaihdosta.
- **Käyttökate:** -31,7 (-14,1) milj. euroa eli -5,6 (-2,5) prosenttia liikevaihdosta, vaikutusta Saksan 40,8 milj. euron kilpailuoikeudellisella sakolla ja siihen liittyvillä kuluilla.
- **Osakekohtainen tulos, laimentamaton:** -0,32 (-0,14) euroa osakkeelta.
- **Nettovelat/Käyttökate*:** 0.2x (3.4x).
- **60 milj. euron osakeanti toteutettiin kesäkuussa strategisen joustavuuden tueksi.**

1.1.–30.6.2018

- **Liikevaihto:** 1 091,6 (1 138,0) milj. euroa.
- **Oikaistu käyttökate:** 23,9 (12,3) milj. euroa eli 2,2 (1,1) prosenttia liikevaihdosta.
- **Käyttökate:** -21,8 (-16,1) milj. euroa eli -2,0 (-1,4) prosenttia liikevaihdosta, vaikutusta Saksan 40,8 milj. euron kilpailuoikeudellisella sakolla ja siihen liittyvillä kuluilla.
- **Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja:** 4,9 (-38,1) milj. euroa.
- **Osakekohtainen tulos, laimentamaton:** -0,31 (-0,22) euroa osakkeelta.
- **Tulosohjeistus vuodelle 2018 muuttumaton**

Suluissa esitetyt luvut ovat edellisvuoden vastaavan kauden lukuja, ellei toisin ole mainittu. Vuoden 2017 luvut on oikaistu IFRS 15:n vaikutuksilla.

* Lainapankkien kanssa vahvistettujen laskentaperiaatteiden mukaisesti.

AVAINLUVUT

Milj. e	4–6/18	4–6/17	Muutos	1–6/18	1–6/17	Muutos	1–12/17
Tilaukanta	1 596,8	1 512,7	5,6 %	1 596,8	1 512,7	5,6 %	1 491,0
Liikevaihto	564,8	563,3	0,3 %	1 091,6	1 138,0	-4,1 %	2 275,8
Oikaistu käyttökate	12,9	4,5	185,9 %	23,9	12,3	94,3 %	25,8
Oikaistu käyttökateprosentti, %	2,3	0,8		2,2	1,1		1,1
Käyttökate	-31,7	-14,1		-21,8	-16,1		3,8
Käyttökateprosentti, %	-5,6	-2,5		-2,0	-1,4		0,2
Liikevoitto	-38,7	-21,6		-35,3	-31,3		-26,6
Liikevoittoprosentti, %	-6,9	-3,8		-3,2	-2,7		-1,2
Tilikauden tulos	-39,7	-16,8		-37,6	-26,3		-27,0
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, e	-0,32	-0,14		-0,31	-0,22		-0,24
Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-15,0	-25,9		4,9	-38,1		-8,7
Käyttöpääoma				-57,2	-8,6		-30,8
Korollinen nettovelka				10,2	98,6	-89,6 %	64,0
Nettovelat/Käyttökate*				0,2	3,4		2,9
Velkaantumisaste, %				3,9	41,7		27,2
Omavaraisuusaste, %				28,2	25,8		25,8
Henkilöstö kauden lopussa				15 751	16 750	-6,0 %	16 216

* Lainapankkien kanssa vahvistettujen laskentaperiaatteiden mukaisesti.

Ari Lehtoranta, toimitusjohtaja:

“Strategiamme ”Kuntoon”-vaiheen toteutuksen tulokset näkyivät edelleen vuoden 2018 toisella vuosineljänneksellä. Oikaistu käyttökateemme parani edelleen selvästi, vaikka kauteen vaikuttivatkin tietyt projektien alaskirjaukset vanhoista projekteista sekä kertaluonteiset juridiset ja strategiaan liittyvät kustannukset. Vuoden 2018 toisella vuosineljänneksellä oikaistu käyttökateemme parani 12,9 (4,5) milj. euroon. Molemmat

liiketoimintayksiköt paransivat suhteellista kannattavuuttaan ja Projektit-liiketoimintamme saavutti nollatuloksen. Vuoden 2018 ensimmäisellä vuosipuoliskolla oikaistu käyttökateemme parani 23,9 (12,3) milj. euroon. Olen tyytyväinen, että onnistuimme vuosineljänneksellä sopimaan joitakin suurimpia vanhoja projektivaateitamme, joista yksi koski suurta Teollisuuden ratkaisujen projektia. Tämän seurauksena riskiasemamme vanhoissa projekteissa pieneni.

Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja oli -15,0 (-25,9) milj. euroa toisella vuosineljänneksellä kausiluonteisuudesta johtuen. Nettovelat/Käyttökate-suhdelukumme parani tasolle 0,2 lainapankkiemme kanssa vahvistettujen laskentaperiaatteiden mukaisesti.

Jatkoimme Palvelut-liiketoimintamme vahvistamista ja valikoivaa lähestymistapaamme Projektit-liiketoiminnassamme. Liikevaihto toisella vuosineljänneksellä oli 564,8 (563,3) milj. euroa, kasvua 0,3 prosenttia tai kasvua 2,1 prosenttia paikallisissa valuutoissa mitattuna. Palvelut-liiketoiminnan liikevaihto kasvoi 4,2 prosenttia tai 6,4 prosenttia paikallisissa valuutoissa mitattuna. Projektit-liiketoiminnan liikevaihto laski 4,0 prosenttia tai 2,5 prosenttia paikallisissa valuutoissa mitattuna. Olen tyytyväinen, että vaikka jatkoimme valikoivuuttamme Projektit-liiketoiminnassamme, pystyimme pysäyttämään liikevaihtomme laskun Palvelut-liiketoimintamme hyvän suorituksen vuoksi.

Useimmissa divisioonissa kannattavuus ja kassavirta kehittivät myönteisesti toisella vuosineljänneksellä. Ruotsi ja Teollisuuden ratkaisut paransivat tulostaan olennaisesti viime vuoteen verrattuna. Suomi, Norja ja Itävalta tekivät edelleen hyvää tulosta.

Tärkeä tapahtuma tällä vuosineljänneksellä oli, että Caverion pääsi osaltaan sovintoon Saksan liittovaltion kilpailuviraston (Bundeskartellamt) kanssa kartelliasiassa, jota viranomaisen on tutkinut vuodesta 2014. Caverion Deutschland GmbH:lle määrättiin 40,8 milj. euron kilpailuoikeudellinen sakko. Sakko kirjattiin kuluksi toisella vuosineljänneksellä ja se maksetaan kolmannella vuosineljänneksellä. Olen tyytyväinen, että tämä nimenomainen asia on nyt takanamme ja voimme mennä eteenpäin. Vahvistimme kaudella myös onnistuneesti rahoitusasemaamme yhteensä 60 milj. euron suunnatulla osakeannilla. Annilla kerätyt varat vahvistavat strategista joustavuuttamme ja mahdollistavat strategiamme sulavan toteutuksen jatkossa. Tämä käsittää investointeja digitalisaatioon ja mahdollisia pienehköjä yritysostoja avainalueilla Palveluissa.

Strategiamme perustana on tarjota asiakkaillemme korkeaa arvoa erinomaisen asiakaskokemuksen kautta. Samalla jatkamme edelleen "Huippusuoritus kaikilla tasoilla" –painopisteemme (Must-Win) huolellista toteutusta, joka on toiminnamme kehityksen kannalta keskeisessä asemassa. Suunnittelemme toimintojemme edelleen tehostamista tietyissä divisioonissa vuoden 2018 toisen vuosipuoliskon aikana, mikä on osa "Kuntoon"-ohjelmaamme ja strategista muutosta. Vahvistettu taseemme mahdollista siirtymisen vähitellen kohti Kasvuunvaihetta. Vähentyneen riskitason seurauksena olemme vakaamalla polulla kohti kannattavuutemme parantamista tulevaisuudessa."

NÄKYMÄT VUODELLE 2018

Caverionin palvelujen ja ratkaisujen markkinanäkymät

Caverionin palvelujen ja ratkaisujen markkinanäkymissä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia edellisen osavuositarkastuksen jälkeen.

Toimialan megatrendit, kuten lisääntynyt teknologian käyttö rakennetuissa ympäristöissä, energiatehokkuutta koskevat vaatimukset ja lisääntyvä digitalisoituminen ja automaatio sekä kaupungistuminen, luovat edelleen kysyntää Caverionin palveluille ja ratkaisuille tulevina vuosina.

Palvelut

Palveluiden taustalla olevan kysynnän odotetaan jatkuvan vahvana. Rakennuksissa olevan teknologian lisääntyessä uusien palvelujen ja digitaalisten ratkaisuiden tarpeen ja elinkaariratkaisujen kysynnän odotetaan lisääntyvän. Asiakkaiden keskittyminen omaan ydintoimintaansa tarjoaa edelleen Caverionille mahdollisuuksia ylläpidon sekä huollon ja kunnossapidon ulkoistuksissa erityisesti julkishallinnossa, teollisuudessa ja energiasektorilla.

Projektit

Projektien markkinoiden odotetaan pysyvän hyvinä. Hyvän kysynnän odotetaan jatkuvan sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Hintakilpailun odotetaan kuitenkin pysyvän tiukkana. Alhaisen korkotason ja rahoituksen saatavuuden odotetaan tukevan investointeja. Talotekniikan suunnittelua ja toteutusta sisältävien kokonaistoimitusten kysynnän odotetaan kehittyvän suotuisasti suurissa ja teknisesti vaativissa projekteissa. Parempaa energiatehokkuutta ja parempia sisäilmaolosuhteita koskevat vaatimukset sekä tiukentuva ympäristölainsäädäntö ovat merkittäviä markkinoiden kehitystä tukevia tekijöitä.

Tulosohjeistus vuodelle 2018

Caverionin tulosohjeistus vuodelle 2018 on muuttumaton: ”Caverion arvioi, että konsernin liikevaihto laskee edellisvuoteen verrattuna vuonna 2018 (2017: 2 275,8 milj. euroa). Caverion arvioi, että konsernin oikaistu käyttökate yli kaksinkertaistuu vuonna 2018 (2017: 25,8 milj. euroa).”

Oikaistu käyttökate = Käyttökate ilman vertailtavuuteen vaikuttavia eriä.

Vertailtavuuteen vaikuttavat erät ovat olennaisia eriä tai liiketoimia, jotka ovat merkittäviä Caverionin taloudellisen kehityksen ymmärtämiseksi vertailtaessa nykyistä kautta edellisiin kausiin. Nämä erät voivat sisältää (1) myyntivoittoja ja –tappioita divestoinneista; (2) alaskirjauksia, kuluja ja/tai tuottoja erikseen tunnistetuista riskiprojekteista; (3) uudelleenjärjestelykuluja ja (4) muita eriä, jotka Caverionin johdon arvion mukaan eivät liity normaaliin liiketoimintaan. Vuonna 2018 merkittävät riskiprojektit sisältävät kolme päättynyttä Suurta projektia Teollisuuden ratkaisuihin. Caverion tulee raportoimaan näiden taloudelliset vaikutukset erikseen kohdassa ”Vertailtavuuteen vaikuttavat erät”. Oikaistut käyttökateluvut vuodelle 2017 on laskettu vastaavasti. Saksan kilpailuoikeudellinen sakko ja siihen liittyvät juridiset ja muut kulut luokitellaan ”vertailtavuuteen vaikuttavaksi eräksi” kategoriassa (4) eli ”muihin eriin, jotka Caverionin johdon arvion mukaan eivät liity normaaliin liiketoimintaan”.

Oikaistu käyttökate – Vertailtavuuteen vaikuttavat erät

Milj. e	4–6/18	4–6/17	1–6/18	1–6/17	1–12/17
Käyttökate	-31,7	-14,1	-21,8	-16,1	3,8
Käyttökateprosentti, %	-5,6	-2,5	-2,0	-1,4	0,2
<i>Käyttökatteeseen vaikuttavat erät</i>					
- Alaskirjaukset, kulut ja tuotot erikseen tunnistetuista riskiprojekteista	2,2	11,6	3,1	21,4	27,1
- Uudelleenjärjestelykulut	1,1	7,0	1,2	7,0	7,3
- Myyntivoitot ja –tappiot divestoinneista					-12,3
- Muut erät*	41,3		41,3		
Oikaistu käyttökate	12,9	4,5	23,9	12,3	25,8
Oikaistu käyttökateprosentti, %	2,3	0,8	2,2	1,1	1,1

* Sisältäen Saksan kilpailuoikeudellisen sakan ja siihen liittyvät juridiset ja muut kulut.

Caverion julkisti 21.3.2018 pörssitiedotteella IFRS 15:n vaikutuksilla oikaistut luvut ja oikaistun käyttökateen neljännesvuosittain vuodelle 2017 sekä IFRS 15-luvuilla päivitetyn tulosohjeistuksen vuodelle 2018.

Caverion soveltaa liikevaihtonsa tulosohjeistuksessa seuraavaa ohjeistusterminologiaa.

Positiivinen muutos	Alaraja %	Yläraja %
Kasvaa	0 %	
Negatiivinen muutos	Alaraja %	Yläraja %
Laskee		0 %

Caverion soveltaa oikaistun käyttökatteensa tulosohjeistuksessa seuraavaa ohjeistusterminologiaa, jonka lisäksi huomioidaan +/- 2 prosenttiyksikön vaihteluväli esitettyihin rajoihin.

Positiivinen muutos	Alaraja %	Yläraja %
Edellisen vuoden tasolla	-5 %	5 %
Kasvaa	5 %	30 %
Kasvaa merkittävästi	30 %	100 %
Kaksinkertaistuu	100 %	
Negatiivinen muutos	Alaraja %	Yläraja %
Laskee	-30 %	-5 %
Laskee merkittävästi		-30 %

TIEDOTUSTILAISUUS, WEBCAST JA PUHELINKONFERENSSI

Puolivuositiedotuksesta järjestetään englanninkielinen tiedotustilaisuus keskiviikkona 25.7.2018 klo 10 Suomen aikaa Hotelli Glo Kluuvissa (VideoWall-sali), Kluuvikatu 4, 2. kerros, Helsinki. Tiedotustilaisuutta voi seurata suorana lähetyksenä osoitteessa www.caverion.fi/sijoittajat. Tilaisuutta voi seurata myös puhelimitse soittamalla numeroon +358 (0)9 7479 0361 viimeistään klo 9.55 Suomen aikaa. Osallistumiskoodi puhelinkonferenssiin on "7508671 / Caverion". Tilaisuudesta on lisätietoja osoitteessa www.caverion.fi/sijoittajat.

Taloudellinen tiedottaminen vuonna 2018

Osavuositiedotus kolmannelta vuosineljännekseltä julkaistaan 25.10.2018. Taloudelliset katsaukset ja muuta sijoittajatietoa on saatavilla Caverionin verkkosivuilta osoitteesta www.caverion.fi/sijoittajat ja IR App -sovelluksesta. Materiaalit voi myös tilata sähköpostitse osoitteesta IR@caverion.com.

CAVERION OYJ

Lisätietoja antavat:

Martti Ala-Härkönen, talousjohtaja, Caverion Oyj, puh. 040 737 6633, martti.ala-harkonen@caverion.com

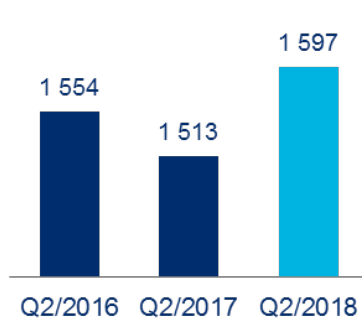
Milena Hæggström, sijoittajasuhdejohtaja, Caverion Oyj, puh. 040 5581 328, milena.haeggstrom@caverion.com

Jakelu: Nasdaq Helsinki, keskeiset tiedotusvälineet, www.caverion.fi

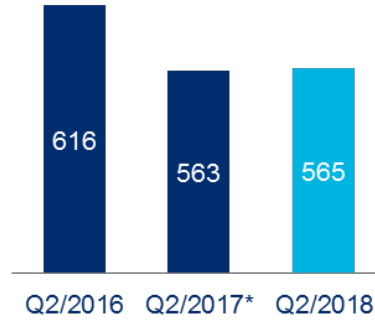
KONSERNIN TALOUDELLINEN KEHITYS

Tunnusluvut

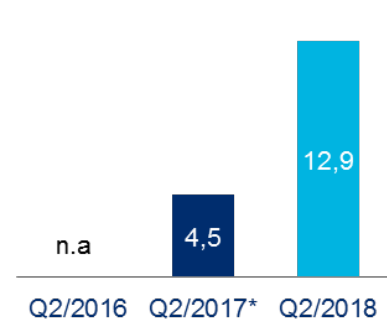
Tilaukanta (milj. e)

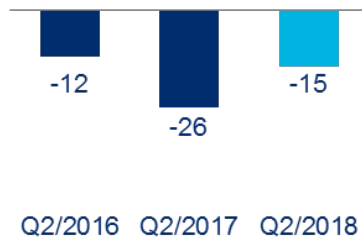
Liikevaihto (milj. e)

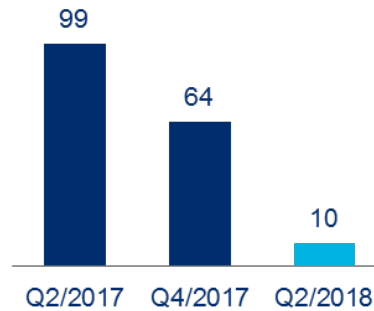
Oikaistu käyttökate (milj. e)

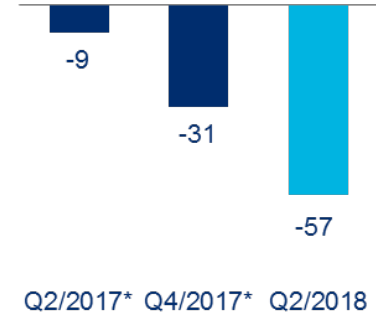
Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja (milj. e)

Nettovelka (milj. e)

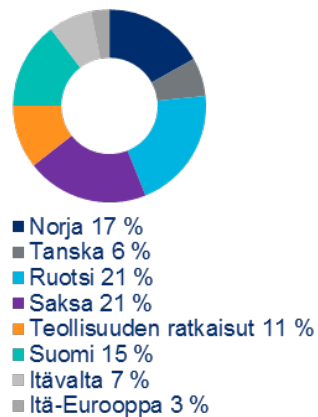
Käyttöpääoma (milj. e)

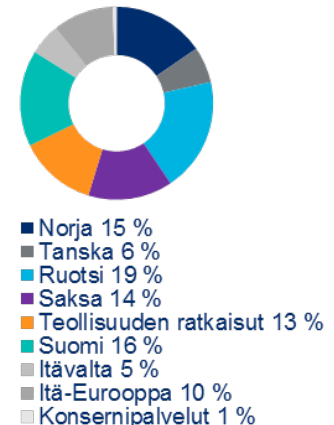
Liikevaihto liiketoimintayksiköittäin % liikevaihdosta 1-6/2018

Liikevaihto divisioonittain % liikevaihdosta 1-6/2018

Henkilöstö divisioonittain kesäkuun 2018 lopussa

* 2017 luvut IFRS 15-oikaistuja.

Toimintaympäristö vuoden 2018 toisella neljänneksellä ja ensimmäisellä puoliskolla

Yleinen markkinatilanne oli koko kauden suhteellisen myönteinen ja vakaa. Kysyntä kehittyi suotuisasti Suomen, Ruotsin ja Saksan markkinoilla. Tanskan ja Norjan markkinoilla yleinen talous- ja kysyntätilanne toipuivat edellisvuodesta julkisen kysynnän tukemana. Teollisuuden ratkaisuiden divisioonassa markkina pysyi vakaana teollisuuden kunnossapitopalveluissa. Itä-Euroopan ja Itävallan divisioonien markkinat säilyivät myös vakaina.

Palvelut

Palveluiden kysyntä jatkui vahvana. Caverionin mahdollisuudet ylläpidon sekä huollon ja kunnossapidon ulkoistuksissa lisääntyivät. Kiinnostus julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöhön (PPP-malli) ja muihin elinkaariratkaisuihin oli hyvä Pohjoismaissa, vaikka tämäntyyppisten sopimusmallien osuus on edelleen suhteellisen pieni, mutta kasvava osuus muilla markkinoilla.

Projektit

Projektien markkinat olivat positiiviset koko kauden ajan. Hintakilpailu pysyi kuitenkin tiukkana. Suurten projektien markkinoilla tarjoustoiminta säilyi hyvällä tasolla, samalla kun Caverion jatkoi valikoivaa lähestymistapaansa. Alhainen korkotaso ja rahoituksen saatavuus helpottivat investointeja. Markkinoiden kehitystä tukivat parempaa energiatehokkuutta ja sisäilmaolosuhteita koskevat vaatimukset sekä tiukentuva ympäristölainsäädäntö. Joissakin teknisissä järjestelmissä ja tuotteissa oli merkkejä resurssipulasta.

Arvioidut Projektit-liiketoiminnan riskit vuodelle 2018

Caverion onnistui vuosineljänneksellä sopimaan joitakin suurimpia vanhoja projektivaateita, joista yksi koski suurta Teollisuuden ratkaisujen projektia. Tämän seurauksena yhtiön riskiasema vanhoissa projekteissa pieneni. Yhtiö raportoi erikseen vaikutukset jäljellä olevasta kahdesta päättäneestä Teollisuuden ratkaisuiden Suuresta projektista kohdassa "Vertailtavuuteen vaikuttavat erät".

Projektit-liiketoiminnan odotetaan parantavan merkittävästi tulostaan vuonna 2018, vaikka vanhemmissa projekteissa on edelleen joitakin projektien suoritusriskejä jäljellä vuodelle 2018. Tällä hetkellä noin viidesosa Caverionin projektitilaukskannan projekteista on aloitettu vuonna 2016 tai aikaisemmin.

Tilaukanta

Konsernin kesäkuun lopun tilaukanta oli 1 596,8 milj. euroa, kasvua 5,6 prosenttia edellisvuoden kesäkuun lopusta (1 512,7 milj. euroa). Vertailukelpoisin valuuttakurssein tilaukanta kasvoi 7,0 prosenttia. Tilaukskannan raportointia muutettiin kaudella Ruotsin pitkäaikaisten palvelusopimusten raportoinnin harmonisoinnin vuoksi, mikä nosti kauden tilaukskanta 62,5 milj. eurolla. Harmonisoinnissa pidempien sopimusten kiinteä osa on nyt otettu tilaukskantaan mukaan koko sopimusjaksolta.

Palveluiden tilaukanta kasvoi viime vuoteen verrattuna. Projekteissa tilaukanta laski, mikä oli pääosin seurausta konsernin valikoivammasta lähestymistavasta projektiliiketoiminnassa. Caverion otti käyttöön tiukemman projektien tarjouslupaprosessin vuoden 2016 toisesta vuosineljänneksestä lähtien ja on sulkenut useita heikosti suorituvia projektityksiköitä. Caverion keskittyi edelleen tarjousprosessiin tavoitteenaan parantaa projektikatteita erityisesti uusissa Projektit-liiketoiminnan tilauksissa.

Liikevaihto

Huhti–kesäkuu

Huhti–kesäkuun liikevaihto oli 564,8 (563,3) milj. euroa. Liikevaihto kasvoi 0,3 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Liikevaihtoon vaikuttivat valuuttakurssivaihtelut ja Krantzin liiketoiminnan myynti vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä. Konsernin valikoivammalla projektiliiketoiminnan lähestymistavalla oli myös heikentävä vaikutus kehitykseen. Edellisvuoden vastaavan ajankohdan valuuttakursseilla laskettuna liikevaihto oli 575,3 milj. euroa eli kasvoi 2,1 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Ruotsin kruunun muutosten vaikutus oli 7,5 milj. euroa, Norjan kruunun 1,9 milj. euroa ja Venäjän ruplan 1,1 milj. euroa.

Liikevaihto kasvoi kaikissa divisioonissa paitsi Ruotsissa, Tanskassa ja Itä-Euroopassa. Saksan liikevaihto vuonna 2018 ei ole täysin vertailukelpoinen edellisvuoteen, sillä Caverion myi Krantz-tuotemerkin alaisen

tuoteliiketoimintansa Saksassa vuonna 2017. Palvelut-liiketoiminta vauhditti Saksan liikevaihdon kasvua toisella vuosineljänneksellä.

Palvelut-liiketoimintayksikön liikevaihto oli 303,1 (290,8) milj. euroa huhti–kesäkuussa eli kasvoi 4,2 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta tai 6,4 prosenttia paikallisissa valuutoissa mitattuna. Projektit-liiketoimintayksikön liikevaihto oli 261,6 (272,5) milj. euroa huhti–kesäkuussa eli laski 4,0 prosenttia tai 2,5 prosenttia paikallisissa valuutoissa mitattuna seurauksena valikoivammasta tarjoustoiminnasta.

Huhti–kesäkuussa Palvelut-liiketoimintayksikön osuus oli 53,7 (51,6) prosenttia ja Projektit-liiketoimintayksikön 46,3 (48,4) prosenttia konsernin kokonaisliikevaihdosta.

Tammi–kesäkuu

Tammi–kesäkuun liikevaihto oli 1 091,6 (1 138,0) milj. euroa. Liikevaihto laski 4,1 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Liikevaihtoon vaikuttivat valuuttakurssivaihtelut ja Krantzin liiketoiminnan myynti vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä. Konsernin valikoivammalla projektiliiketoiminnan lähestymistavalla oli myös heikentävä vaikutus kehitykseen. Edellisvuoden vastaavan ajankohdan valuuttakursseilla laskettuna liikevaihto oli 1 114,7 milj. euroa eli laski 2,0 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Ruotsin kruunun muutosten vaikutus oli 13,1 milj. euroa, Norjan kruunun 8,3 milj. euroa ja Venäjän ruplan 1,8 milj. euroa.

Liikevaihto kasvoi Itävallassa, Tanskassa ja Suomessa, mutta laski muissa divisioonissa. Saksan liikevaihto vuonna 2018 ei ole täysin vertailukelpoinen edellisvuoteen, sillä Caverion myi Krantz-tuotemerkin alaisen tuoteliiketoimintansa Saksassa vuonna 2017.

Palvelut-liiketoimintayksikön liikevaihto oli 596,1 (587,9) milj. euroa tammi–kesäkuussa eli kasvoi 1,4 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta tai 3,9 prosenttia paikallisissa valuutoissa mitattuna. Projektit-liiketoimintayksikön liikevaihto oli 495,5 (550,1) milj. euroa tammi–kesäkuussa eli laski 9,9 prosenttia tai 8,4 prosenttia paikallisissa valuutoissa mitattuna seurauksena valikoivammasta tarjoustoiminnasta.

Tammi–kesäkuussa Palvelut-liiketoimintayksikön osuus oli 54,6 (51,7) prosenttia ja Projektit-liiketoimintayksikön 45,4 (48,3) prosenttia konsernin kokonaisliikevaihdosta.

Konserni otti käyttöön uudet IFRS 15:n mukaiset laskentaperiaatteet liikevaihdon tuloutukselle 1.1.2018 alkaen. IFRS 15 -standardi edellyttää muuttuvan kauppahinnan osuuden tulouttamista ainoastaan siinä määrin kuin on erittäin todennäköistä, ettei tuloutusta tarvitse peruuttaa. Aikaisempien tuloutusstandardien mukaisesti muuttuva kauppahinta tuloutettiin, kun sen toteutuminen arvioitiin todennäköiseksi. Näin ollen liikevaihtoa tuloutetaan muuttuvan kauppahinnan osalta IFRS 15:n mukaan varovaisemmin kuin aikaisempien tuloutusstandardien perusteella. Caverion julkisti 21.3.2018 erillisellä pörssitiedotteella IFRS 15:n vaikutuksilla oikaistut lukunsa.

Caverion otti käyttöön uuden tavan liiketoimintayksikköjensä liikevaihdon raportoinnissa vuodesta 2018 alkaen. Aikaisemmin Caverion raportoi liikevaihtoa sopimusten luokittelun perusteella seuraavasti: Projektit-liiketoiminta koostui Suuret projektit – ja Tekninen asennus –liiketoiminta-alueista ja Palvelut-liiketoiminta koostui Tekninen huolto ja kunnossapito – sekä Managed Services –liiketoiminta-alueista. Vuodesta 2018 alkaen Caverion otti käyttöön liiketoimintayksikkökohtaisen seurannan perustuen tulosityksikkörakenteeseen, jossa kukin tulosityksikkö kuuluu joko Projektit - tai Palvelut-liiketoimintayksikköön. Uusi tulosityksikkörakenne mahdollistaa taloudellisen ohjauksen parantamisen Caverionissa. Caverion antaa uuden liiketoimintayksikkörakenteen vertailuluvut kullekin vuosineljännekselle tilikaudelta 2017. Uuden luokittelun perusteella Palvelut-liiketoimintayksikkö vastasi 53,1 prosenttia ja Projektit-liiketoimintayksikkö 46,9 prosenttia konsernin liikevaihdosta vuonna 2017, kun taas aikaisemman luokittelun perusteella Palvelut-liiketoiminta vastasi 52,5 prosenttia ja Projektit-liiketoiminta 47,5 prosenttia konsernin liikevaihdosta vuonna 2017.

Liikevaihdon jakautuminen divisioonittain ja liiketoimintayksiköittäin

Liikevaihto, milj. e	4–6/2018	%	4–6/2017*	%	Muutos	1–6/2018	%	1–6/2017*	%	Muutos	1–12/2017*	%
Norja	94,3	17 %	91,1	16%	4 %	184,5	17 %	191,2	17%	-4 %	367,0	16 %
Tanska	34,6	6 %	35,0	6%	-1 %	70,0	6 %	67,2	6%	4 %	142,7	6 %
Ruotsi	111,8	20 %	126,1	22%	-11 %	224,8	21 %	256,8	23%	-12 %	492,2	22 %
Saksa	117,3	21 %	115,2	20%	2 %	223,8	21 %	225,8	20%	-1 %	468,6	21 %
Teollisuuden ratkaisut	65,2	12 %	62,8	11%	4 %	116,1	11 %	129,4	11%	-10 %	248,3	11 %
Suomi	81,3	14 %	75,7	13%	7 %	159,1	15 %	158,3	14%	1 %	317,3	14 %
Itävalta	42,7	8 %	38,4	7%	11 %	79,5	7 %	72,7	6%	9 %	161,9	7 %
Itä-Eurooppa	17,6	3 %	19,2	3%	-8 %	33,7	3 %	37,0	3%	-9 %	77,8	3 %
Konserni yhteensä	564,8	100 %	563,3	100 %	0 %	1 091,6	100 %	1 138,0	100 %	-4 %	2 275,8	100 %
Palveluliiketoimintayksikkö	303,1	54 %	290,8	52 %	4 %	596,1	55 %	587,9	52 %	1 %	1 209,0	53 %
Projekttiliiketoimintayksikkö	261,6	46 %	272,5	48 %	-4 %	495,5	45 %	550,1	48 %	-10 %	1 066,8	47 %

*2017-luvut IFRS 15 -oikaistuja

Kannattavuus

Käyttökate

Huhti–kesäkuu

Oikaistu käyttökate oli 12,9 (4,5) milj. euroa eli 2,3 (0,8) prosenttia liikevaihdosta huhti–kesäkuussa. Huhti–kesäkuun käyttökate oli -31,7 (-14,1) milj. euroa eli -5,6 (-2,5) prosenttia liikevaihdosta, mihin oli vaikutusta Saksan 40,8 milj. euron kilpailuoikeudellisella sakolla ja muilla vertailtavuuteen vaikuttavilla erillä. Käyttökatteeseen vaikuttivat myös tietyt projektien alaskirjaukset vanhemmissa projekteissa sekä kertaluonteiset juridiset ja strategiaan liittyvät kulut.

Molemmat liiketoimintayksiköt paransivat suhteellista kannattavuuttaan. Divisioonittain useimmissa divisioonissa kannattavuus kehittyi myönteisesti. Ruotsi ja Teollisuuden ratkaisut paransivat tulostaan olennaisesti viime vuoteen verrattuna. Suomi, Norja ja Itävalta tekivät edelleen hyvää tulosta.

Caverion julkisti 12.6.2018, että se oli päässyt osaltaan sovintoon Saksan liittovaltion kilpailuviraston (Bundeskartellamt) kanssa kartelliasiassa, jota viranomainen on tutkinut vuodesta 2014. Lopullisen 3.7.2018 julkistetun päätöksen mukaan Caverion Deutschland GmbH:lle määrättiin 40,8 milj. euron kilpailuoikeudellinen sakko. Sakko kirjattiin kuluksi toisella vuosineljänneksellä ja se maksetaan kolmannella vuosineljänneksellä.

Aineiden ja tarvikkeiden käyttöön liittyvät kulut laskivat 148,8 (157,4) milj. euroon ja ulkopuoliset palvelut 105,2 (108,4) milj. euroon huhti–kesäkuussa. Henkilöstökulut laskivat 5,0 prosenttia ja liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 63,7 prosenttia viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna kilpailuoikeudellisen sakon vuoksi. Huhti–kesäkuun henkilöstökulut olivat yhteensä 231,7 (244,0) milj. euroa. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 110,8 (67,7) milj. euroon. Konsernin ulkoiset asianajokulut liittyen Saksan kilpailuoikeudelliseen tutkintaan ja kolmeen Teollisuuden ratkaisujen erikseen raportoituun projektiin olivat yhteensä 2,3 milj. euroa huhti–kesäkuussa. Konsernin Saksaan ja Tanskaan liittyvät uudelleenjärjestelykulut olivat 1,1 milj. euroa. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 0,1 (0,1) milj. euroa.

Tammi–kesäkuu

Oikaistu käyttökate oli 23,9 (12,3) milj. euroa eli 2,2 (1,1) prosenttia liikevaihdosta tammi–kesäkuussa. Tammi–kesäkuun käyttökate oli -21,8 (-16,1) milj. euroa eli -2,0 (-1,4) prosenttia liikevaihdosta, mihin oli vaikutusta Saksan 40,8 milj. euron kilpailuoikeudellisella sakolla ja muilla vertailtavuuteen vaikuttavilla erillä. Käyttökatteeseen vaikuttivat myös tietyt projektien alaskirjaukset vanhemmissa projekteissa sekä kertaluonteiset juridiset ja strategiaan liittyvät kulut.

Molemmat liiketoimintayksiköt paransivat suhteellista kannattavuuttaan. Divisioonittain useimmissa divisioonissa kehitys oli myönteistä. Suomi, Norja ja Itävalta tekivät edelleen hyvää tulosta, ja Tanska, Ruotsi ja Teollisuuden ratkaisut paransivat tulostaan selvästi. Saksan tulos vuonna 2018 ei ole täysin vertailukelpoinen edellisvuoteen, sillä Caverion myi Krantz-tuotemerkin alaisen tuoteliiketoimintansa Saksassa STEAG Energy Services GmbH:lle vuoden 2017 lopulla.

Caverion julkisti 12.6.2018, että se oli päässyt osaltaan sovintoon Saksan liittovaltion kilpailuviraston (Bundeskartellamt) kanssa kartelliasianssa, jota viranomaisen on tutkinut vuodesta 2014. Lopullisen 3.7.2018 julkistetun päätöksen mukaan Caverion Deutschland GmbH:lle määrättiin 40,8 milj. euron kilpailuoikeudellinen sakko. Sakko kirjattiin kuluksi toisella vuosineljänneksellä ja se maksetaan kolmannella vuosineljänneksellä.

Aineiden ja tarvikkeiden käyttöön liittyvät kulut laskivat 278,2 (321,8) milj. euroon ja ulkopuoliset palvelut 200,5 (209,6) milj. euroon tammi–kesäkuussa. Henkilöstökulut laskivat 6,0 prosenttia ja liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 31,7 prosenttia viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna kilpailuoikeudellisen sakon vuoksi. Tammi–kesäkuun henkilöstökulut olivat yhteensä 459,8 (489,3) milj. euroa. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 176,1 (133,7) milj. euroon. Konsernin ulkoiset asianajokulut liittyen Saksan kilpailuoikeudelliseen tutkintaan ja kolmeen Teollisuuden ratkaisujen erikseen raportoituun projektiin olivat yhteensä 3,4 milj. euroa tammi–kesäkuussa. Konsernin Saksaan ja Tanskaan liittyvät uudelleenjärjestelykulut olivat 1,2 milj. euroa. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 1,2 (0,4) milj. euroa.

Käyttökate on määritelty seuraavasti: Liikevoitto + Poistot ja arvonalentumiset. Oikaistu käyttökate = Käyttökate ilman vertailtavuuteen vaikuttavia eriä. Vertailtavuuteen vaikuttavat erät ovat olennaisia eriä tai liiketoimia, jotka ovat merkittäviä Caverionin taloudellisen kehityksen ymmärtämiseksi vertailtaessa nykyistä kautta edellisiin kausiin. Nämä erät voivat sisältää (1) myyntivoitoja ja –tappioita divestoinneista; (2) alaskirjauksia, kuluja ja/tai tuottoja erikseen tunnistetuista riskiprojekteista; (3) uudelleenjärjestelykuluja ja (4) muita eriä, jotka Caverionin johdon arvion mukaan eivät liity normaaliin liiketoimintaan. Vuonna 2018 merkittävät riskiprojektit sisältävät kolme päätyttyä Suurta projektia Teollisuuden ratkaisuisissa. Saksan kilpailuoikeudellinen sakko ja siihen liittyvät juridiset ja muut kulut luokitellaan ”vertailtavuuteen vaikuttavaksi eräksi” kategoriassa (4) eli ”muihin eriin, jotka Caverionin johdon arvion mukaan eivät liity normaaliin liiketoimintaan”.

Liikevoitto

Huhti–kesäkuu

Huhti–kesäkuussa liikevoitto oli -38,7 (-21,6) milj. euroa eli -6,9 (-3,8) prosenttia liikevaihdosta, mihin oli vaikutusta Saksan 40,8 milj. euron kilpailuoikeudellisella sakolla ja muilla vertailtavuuteen vaikuttavilla erillä.

Poistot ja arvonalentumiset huhti–kesäkuussa olivat 7,0 (7,5) milj. euroa, josta 0,5 (0,3) milj. euroa oli yrityskauppoihin liittyviä kohdistettuja aineettomia hyödykkeitä ja 6,5 (7,2) milj. euroa muita poistoja ja arvonalentumisia, joista suurin osa liittyi tietotekniikkaan.

Tammi–kesäkuu

Tammi–kesäkuussa liikevoitto oli -35,3 (-31,3) milj. euroa eli -3,2 (-2,7) prosenttia liikevaihdosta, mihin oli vaikutusta Saksan 40,8 milj. euron kilpailuoikeudellisella sakolla ja muilla vertailtavuuteen vaikuttavilla erillä.

Poistot ja arvonalentumiset tammi–kesäkuussa olivat 13,5 (15,2) milj. euroa, josta 1,0 (1,1) milj. euroa oli yrityskauppoihin liittyviä kohdistettuja aineettomia hyödykkeitä ja 12,5 (14,1) milj. euroa muita poistoja ja arvonalentumisia, joista suurin osa liittyi tietotekniikkaan.

Muut liikevoittoon vaikuttavat tekijät on esitetty tarkemmin kohdassa käyttökate.

Tulos ennen veroja, tilikauden tulos ja osakekohtainen tulos

Tulos ennen veroja oli -36,8 (-34,1) milj. euroa, tilikauden tulos -37,6 (-26,3) milj. euroa ja osakekohtainen tulos -0,31 (-0,22) euroa tammi–kesäkuussa, mihin oli vaikutusta Saksan 40,8 milj. euron kilpailuoikeudellisella sakolla ja muilla vertailtavuuteen vaikuttavilla erillä. Nettorahoituskulut olivat -1,5 (-2,8) milj. euroa tammi–kesäkuussa.

Konsernin efektiivinen veroaste oli -2,2 (22,8) prosenttia tammi–kesäkuussa, mihin vaikutti Saksan kilpailuoikeudellinen sakko. Kilpailuoikeudellista sakkoa on käsitelty ei-verovähennyskelpoisena kuluna.

Investoinnit

Bruttoinvestoinnit pysyviin vastaaviin olivat tammi–kesäkuussa 7,4 (7,9) milj. euroa eli 0,7 (0,7) prosenttia liikevaihdosta. Investoinnit tietotekniikkaan olivat 5,7 (5,8) milj. euroa tammi–kesäkuussa. Tietotekniikkainvestoinnit liittyivät pääasiassa yhteisen IT-infran ja yhteisten alustojen rakentamiseen, data-keskuksen konsolidointiin sekä yhteisen toiminnanohjausjärjestelmän toteuttamiseen. Myös IT-järjestelmiä ja mobiililyökaluja kehitettiin konsernin sisäisten prosessien ja tehokkuuden parantamiseksi jatkossa. Muut investoinnit olivat 1,7 (2,1) milj. euroa.

Kassavirta, käyttöpääoma ja rahoitus

Konsernin operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä oli 4,9 (-38,1) milj. euroa ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Operatiivinen kassavirta parani kaikissa divisioonissa paitsi Tanskassa seurauksena paremmasta kannattavuudesta ja parantuneesta käyttöpääoman hallinnasta. Konsernin vapaa kassavirta parani -5,1 (-46,7) milj. euroon.

Konsernin käyttöpääoma parani -57,2 (-8,6) milj. euroon kesäkuun lopussa. Käyttöpääoma parani myös maaliskuun 2018 lopun -41,4 milj. euron tasolta. Osatuloutussaamisten määrä laski 249,4 (273,1) milj. euroon ja myyntisaamisten määrä 280,1 (300,6) milj. euroon kesäkuun lopussa. Vanhoissa eräänntyneissä myyntisaamisissa oli myös hyvää kehitystä. Kauden loppua kohden käyttöpääomaa alkoi vapautua Teollisuuden ratkaisuiden riskiprojekteista, kun taas Saksan käyttöpääomaan vaikutti kilpailuoikeudelliseen sakkoon liittyvä 40,8 milj. euron lyhytaikainen velka. Kilpailuoikeudellinen sakko maksetaan kolmannella vuosineljänneksellä.

Caverionin rahavarat olivat kesäkuun lopussa 62,2 (19,8) milj. euroa. Lisäksi Caverionilla on nostamattomia luottolimiittisopimuksia 100,0 milj. euroa ja nostamattomia tililimiittisopimuksia 19,0 milj. euroa.

Caverion julkisti 14.6.2018 käynnistävänsä uusien osakkeiden suunnatun osakeannin säilyttääkseen vahvan taseaseman ja strategisen joustavuuden kilpailuoikeudellisen sakon maksamisen jälkeen. Strateginen joustavuus merkitsee Caverionille muun muassa seuraavaa: siirtymistä edelleen kohti Palvelut-liiketoimintaa, tukea strategisille projekteille ja toiminnan kehittämiseksi, investointeja digitalisaatioon ja vahvaa kassatilannetta pienehköjen yritysostojen rahoittamiseksi valikoiduilla alueilla palveluissa erityisesti hyvin suoriutuvissa divisioonissa. Yhtiö julkisti 15.6.2018, että se oli suunnannut institutionaalisille sijoittajille osakeannin, jossa merkityt 9 524 000 osaketta vastasivat noin 7,36 prosenttia kaikista Yhtiön osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä välittömästi ennen osakeantia. Noin 17 prosenttia osakkeista allokoitiin kansainvälisille sijoittajille. Osakkeiden merkintähinta osakeannissa oli 6,30 euroa osakkeelta, ja kerätyt varat ennen palkkioita ja kuluja ovat 60 milj. euroa. Osakkeiden merkintähinta oli noin 6,5 prosenttia alhaisempi kuin yhtiön osakkeen päätöskurssi 14.6.2018. Yhtiön liikkeeseen laskettujen osakkeiden kokonaismäärä osakeannin jälkeen on 138 920 092 osaketta ja ulkona olevien osakkeiden määrä on 135 655 641 osaketta.

Konsernin korolliset velat olivat 72,4 (118,4) milj. euroa kesäkuun lopussa, ja keskiporko suojausten jälkeen oli 2,65 prosenttia. Noin 83 prosenttia lainoista on pankeilta ja noin 15 prosenttia vakuutusyhtiöiltä. Yhteensä 28,3 milj. euroa korollisesta velasta eräänntyy maksettavaksi seuraavien 12 kuukauden aikana. Konsernin nettovelka oli 10,2 (98,6) milj. euroa kesäkuun lopussa. Velkaantumisaste oli kesäkuun lopussa 3,9 (41,7) prosenttia ja omavaraisuusaste 28,2 (25,8) prosenttia. Caverion Oyj laski 9.6.2017 liikkeeseen 100 miljoonan euron hybridilainan, jota käsitellään konsernin IFRS-tilinpäätöksessä omana pääomana. Hybridilaina on oman pääoman ehtoinen joukkovelkakirjalaina, joka on muita velkasitoumuksia heikommassa asemassa. Kesäkuussa 2018 Caverion maksoi hybridilainan 4,6 milj. euron (vuonna 2017 ei koronmaksua) vuosikoron.

Caverionin ulkoisissa lainoissa sovelletaan taloudellista kovenanttia, joka perustuu konsernin nettovelan ja käyttökatteen (EBITDA) suhdeluukuun (Nettovelat/Käyttökate). Taloudellinen kovenantti ei saa ylittää tasoa 3,5:1. Kesäkuun lopussa konsernin nettovelan ja käyttökatteen suhdeluku vahvistettujen laskentaperiaatteiden mukaisesti oli 0,2x. Caverion sopi lainapankkiensa kanssa kesäkuussa, että Saksan kilpailuoikeudellinen sakko ja siihen liittyvät juridiset ja neuvonantokulut jätetään huomioimatta käyttökatetta laskettaessa taloudellisen kovenantin (Nettovelat/Käyttökate) laskennan yhteydessä.

Muutoksia ulkoiseen taloudelliseen raportointiin vuonna 2018

Caverion otti käyttöön uuden tavan liiketoimintayksikköjensä liikevaihdon raportoinnissa vuodesta 2018 alkaen. Aikaisemmin Caverion raportoi liikevaihtoa sopimusten luokittelun perusteella seuraavasti: Projektit-liiketoiminta koostui Suuret projektit – ja Tekninen asennus –liiketoiminta-alueista ja Palvelut-liiketoiminta koostui Tekninen huolto ja kunnossapito – sekä Managed Services –liiketoiminta-alueista. Vuodesta 2018 alkaen Caverion otti käyttöön liiketoimintayksikkökohtaisen seurannan perustuen tulosityksikkörakenteeseen, jossa kukin tulosityksikkö kuuluu joko Projektit - tai Palvelut-liiketoimintayksikköön. Uusi tulosityksikkörakenne mahdollistaa taloudellisen ohjauksen parantamisen Caverionissa. Caverion antaa uuden liiketoimintayksikkörakenteen vertailuluvut kullekin vuosineljännekselle tilikaudelta 2017. Uuden luokittelun perusteella Palvelut-liiketoimintayksikkö vastasi 53,1 prosenttia ja Projektit-liiketoimintayksikkö 46,9 prosenttia konsernin liikevaihdosta vuonna 2017, kun taas aikaisemman luokittelun perusteella Palvelut-liiketoiminta vastasi 52,5 prosenttia ja Projektit-liiketoiminta 47,5 prosenttia konsernin liikevaihdosta vuonna 2017. Vertailuluvut on esitetty alla olevassa taulukossa.

LIKEVAIHTO LIKETOIMINTAYKSIKÖJAKAUMAN PERUSTEELLA

Liikevaihto, milj. e	1-3/ 2017	4-6/ 2017	7-9/ 2017	10-12/ 2017	1-12/ 2017	%
<i>Palvelut-liiketoimintayksikkö</i>	297,0	290,8	284,0	337,2	1 209,0	53 %
<i>Projektit-liiketoimintayksikkö</i>	277,6	272,5	261,6	255,1	1 066,8	47 %

AIKAISEMMIN RAPORTOITU LIKEVAIHTO LIKETOIMINTA-ALUEJAKAUMAN PERUSTEELLA

Liikevaihto, milj. e	1-3/ 2017	4-6/ 2017	7-9/ 2017	10-12/ 2017	1-12/ 2017	%
<i>Palvelut-liiketoiminta</i>	292,7	289,3	279,8	333,4	1 195,2	53 %
- Tekninen huolto ja kunnossapito	208,7	208,3	197,0	236,5	850,5	37 %
- Managed Services	84,1	80,9	82,8	96,9	344,6	15 %
<i>Projektit-liiketoiminta</i>	281,9	274,1	265,8	258,9	1 080,6	47 %
- Tekninen asennus	177,3	184,3	177,3	177,3	716,2	31 %
- Suuret projektit	104,6	89,7	88,5	81,6	364,5	16 %

Caverion tiedotti pörssitiedotteella 6.11.2017 uudistavansa divisioonarakennettaan eriyttämällä Tanska-Norjan divisioonansa toiminnat kahdeksi erilliseksi Tanskan ja Norjan divisioonaksi. Muutokset astuivat voimaan 1.1.2018 alkaen.

Saksan liikevaihto ja tulos vuonna 2018 eivät ole täysin vertailukelpoisia edellisvuoteen sillä Caverion myi Krantz-tuotemerkin alaisen tuoteliiketoimintansa Saksassa STEAG Energy Services GmbH:lle vuoden 2017 lopulla. Kauppa astui voimaan 31.12.2017. Krantzin palveluksessa oli noin 230 työntekijää ja sen liikevaihto oli noin 45 miljoonaa euroa vuonna 2017. Divestoinnin myyntivoitto raportoitui vuoden 2017 liiketoiminnan muissa tuotoissa ja se oli 12,3 milj. euroa.

Konserni otti käyttöön uudet IFRS 15:n mukaiset laskentaperiaatteet liikevaihdon tuloutukselle 1.1.2018 alkaen. IFRS 15 -standardi edellyttää muuttuvan kauppahinnan osuuden tulouttamista ainoastaan siinä määrin kuin on erittäin todennäköistä, ettei tuloutusta tarvitse peruuttaa. Aikaisempien tuloutusstandardien mukaisesti muuttuva kauppahinta tuloutettiin, kun sen toteutuminen arvioitiin todennäköiseksi. Näin ollen liikevaihtoa tuloutetaan muuttuvan kauppahinnan osalta IFRS 15:n mukaan varovaisemmin kuin aikaisempien tuloutusstandardien perusteella. Caverion julkisti 21.3.2018 erillisellä pörssitiedotteella IFRS 15:n vaikutuksilla oikaistut lukunsa ja oikaistun käyttökatteen neljännesvuosittain vuodelle 2017 sekä IFRS 15-luvuilla päivitetyn tulosoheistuksensa vuodelle 2018.

IFRS 15 -laskentaperiaatteiden käyttöönotolla oli liikevaihtoon -7,0 milj. euron negatiivinen vaikutus ja käyttökatteeseen ja liikevoittoon -7,3 milj. euron negatiivinen vaikutus tilikaudella 2017. Konsernin omavaraisuusaste laski 27,9 prosentista 25,8 prosenttiin ja velkaantumisaste nousi 24,4 prosentista 27,2 prosenttiin 31. joulukuuta 2017. Negatiivinen vaikutus konsernin kertyneisiin voittovaroihin oli 27,2 milj. euroa 31. joulukuuta 2017. Lisätietoja on esitetty taulukko-osassa kohdassa "IFRS 15 oikaistut luvut".

HENKILÖSTÖ

Henkilöstö divisioonittain kauden lopussa	6/18	3/18	Muutos	6/18	6/17	Muutos	12/17
Ruotsi	3 007	3 052	-1 %	3 007	3 383	-11 %	3 150
Norja	2 431	2 452	-1 %	2 431	2 489	-2 %	2 486
Suomi	2 537	2 415	5 %	2 537	2 568	-1 %	2 444
Saksa	2 235	2 239	0 %	2 235	2 443	-9 %	2 453
Teollisuuden ratkaisut	2 053	1 985	3 %	2 053	2 125	-3 %	2 023
Itä-Eurooppa	1 600	1 642	-3 %	1 600	1 817	-12 %	1 754
Tanska	952	964	-1 %	952	1 010	-6 %	952
Itävalta	829	830	0 %	829	803	3 %	840
Konsernipalvelut	107	108	-1 %	107	112	-4 %	114
Konserni yhteensä	15 751	15 687	0 %	15 751	16 750	-6 %	16 216

Caverion-konsernin palveluksessa oli keskimäärin 15 835 (16 740) työntekijää tammi–kesäkuussa 2018. Kesäkuun 2018 lopussa konsernin henkilöstömäärä oli 15 751 (16 750). Tammi–kesäkuun henkilöstökulut olivat 459,8 (489,3) milj. euroa.

Caverion jatkoi liiketoimintojen tarvitsemien osaamisalueiden kehittämistä. Vuoden 2018 ensimmäisellä puoliskolla myös joitakin uusia resursseja tarvittiin täyttämään kriittisiä osaamisalueita. Caverion jatkoi harjoittelijoiden palkkaamista ja kasvattamista asiantuntijoiksi. Erityishuomiota kiinnitettiin edelleen projektijohtamiseen ja johtamistaitojen vahvistamiseen. Divisioonissa jatkettiin kehitystoimenpiteitä, jotta resurssien tarjonta saadaan sovitettua vastaamaan paremmin liiketoiminnan tarpeita.

Useita koko konsernin laajuisia kehittämishankkeita jatkettiin, kuten projektijohtamisen kyvykkyyden vahvistaminen. Useissa divisioonissa jatkettiin lisätoimenpiteitä suorituksen ja käyttöasteen parantamiseksi. Avainosaaja- ja seuraajasuunnittelu sekä harmonisoitujen henkilöstöprosessien käyttöönotto jatkuivat. Työntekijöiden työturvallisuus on edelleen keskeinen alue. Kesäkuun lopun tapaturmataajuus laski 7 prosenttia edellisvuodesta ja oli 5.4 (5.8).

Muutoksia Caverion-konsernin johdossa ja organisaatorakenteessa

Caverion ilmoitti 4.5.2018 seuraavista muutoksista konsernin johtoryhmään ja organisaatorakenteeseen.

Juha Mennander (s. 1965) nimitettiin Caverionin Ruotsin divisioonajohtajaksi 1.6.2018 alkaen ja hän jatkaa edelleen konsernin johtoryhmän jäsenenä. Juha Mennander toimii myös konsernin Market Operations -toiminnon vetäjänä toistaiseksi. Michael Kaiser (s. 1962) nimitettiin Caverionin Projektit-liiketoimintayksikön johtajaksi ja konsernin johtoryhmän jäseneksi 1.6.2018 alkaen.

Caverionin johtamisrakenteen selkiyttämiseksi ja yksinkertaistamiseksi Caverion päätti myös järjestellä Itä-Euroopan toimintojaan uudelleen. Itä-Euroopan divisioonan entinen johtaja Niclas Sacklén poistui konsernin johtoryhmästä 1.7.2018 alkaen ja vastaa Caverionin Venäjän ja Puolan toiminnasta 10.8.2018 asti, minkä jälkeen hän siirtyy pois yhtiöstä. Caverionin Baltian toiminnot päätettiin integroida osaksi Suomen divisioonaa ja ne raportoivat Suomen divisioonajohtaja Ville Tammiselle. Jatkossa Suomen divisioonan nimeksi tulee Suomi ja Baltia. Venäjän, Puolan ja Baltian taloudellinen raportointi jatkuu Itä-Euroopan alla vuoden 2018 loppuun asti.

LÄHIAJAN RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Caverion altistuu toiminnassaan erilaisille strategisille, toiminnallisille, poliittisille, markkina-, asiakas- sekä muille riskeille. Markkinaympäristö on tällä hetkellä positiivinen Caverionin kannalta tärkeillä markkinoilla, mutta siinä saattaa aina tapahtua odottamattomia muutoksia, joilla voi olla vaikutusta myös Caverioniin.

Caverionille tyypilliset operatiiviset riskit liittyvät sen Palvelut- ja Projektit-liiketoimintaan. Näitä ovat muun muassa tarjouksiin (esim. laskentaan ja hinnoitteluun), sopimusehtoihin, yhteishankkeisiin, aliurakointiin, hankintaan ja materiaalien hintoihin, osaavan henkilöstön saatavuuteen sekä projektinhallintaan liittyvät riskit. Näiden riskien hallitsemiseksi riskienarviointi ja -tarkastusprosessit ovat käytössä niin myynti- kuin toteutusvaiheessa, ja tarkoituksenmukaisia riskivaroja tehdään. Ottaen huomioon projektiliiketoimintaan liittyvät erityiset riskit, konserniin perustettiin vuoden 2017 alussa Projektit-liiketoimintayksikkö, joka keskittyy projektien riskienhallinnan parantamiseen kokonaisuutena, projektiportfolion ohjaamiseen sekä projektinhallinnan osaamisen parantamiseen. Kaikista näistä toimenpiteistä huolimatta on olemassa riski, että jotkut projektiriskit toteutuvat, mikä voi vaikuttaa negatiivisesti Caverionin liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan. Projektien riskiarviointi on yhtiössä osa projektinhallinnan standardiprosessia ja on mahdollista, että riskejä saatetaan havaita tällä hetkellä meneillään olevissa sekä uusissa projekteissa.

Vaikka parannettuja projektikontrolleja on otettu käyttöön, on mahdollista, että jotkut riskeistä saattavat toteutua, mikä voisi johtaa projektien alaskirjauksiin, varauksiin, riitaisuuksiin tai oikeudenkäynteihin. Caverion on tehnyt suuren määrän projektien alaskirjauksia vuosina 2016-2017, mutta on edelleen mahdollista, että näissä tai uusissa projekteissa voi ilmetä riskejä.

Konsernipolitiikan mukaisesti luottotappio tai luottotappiovaraukset kirjataan saamisista, kun on todennäköistä, ettei niistä saada suoritusta. Luottotappioksi kirjaamisessa noudatetaan Caverion-konsernin liiketoiminnan myyntisaamisten arvostusperiaatetta, ja kirjauksiin sisältyy arviointia ja harkintaa. Arvio perustuu aikaisemmin toteutuneisiin luottotappioihin, luotonvalvonnan kokemukseen, asiakaskohtaisiin vakuuksiin ja selvityksiin sekä arviointiajankohdan taloudellisiin olosuhteisiin. Caverion tekee jatkuvasti projektiportfolionsa osatuloutus- ja myyntisaamisiin liittyviä riskiarvioita. Yhtiöllä on tiettyjä yksittäisiä suurehkoja saamia, joiden neuvottelemiseksi ja perimiseksi yhtiö jatkaa toimenpiteitään. Tunnistetuissa saamisissa on edelleen riskiä ja ei voida poissulkea, että myös muihin saamisiin liittyy riskiä.

Ottaen huomioon Caverionin liiketoiminnan luonne, konserniyhtiöt ovat osallisina riitaisuuksissa ja oikeusprosesseissa useissa projekteissa. Nämä riitaisuudet ja oikeusprosessit ovat tyypillisesti Caverionia kohtaan esitettyjä vaateita, jotka koskevat väitettyjä virheellisiä suorituksia ja viivästyneitä toimituksia. Joissakin tapauksissa Caverionin periessä saamisiaan tämä saattaa johtaa riitaisuuksiin ja oikeusprosesseihin. On riski, että asiakas esittää näissä prosesseissa vastakanteita. Vaateiden, riitaisuuksien ja oikeusprosessien lopputulemaa on vaikea arvioida. Alaskirjauksia ja varauksia tehdään soveltuvien kirjanpitosäännösten mukaisesti.

Kesäkuussa 2018 Caverion pääsi osaltaan sovintoon Saksan liittovaltion kilpailuviraston (Bundeskartellamt) kanssa kartelliasiassa, jota viranomainen on tutkinut vuodesta 2014. Tutkimus koskee useita kiinteistötekniisten palvelujen tarjoajia Saksassa. Caverion Deutschland GmbH:n (ja sen edeltäjien) todettiin osallistuneen kilpailua rajoittaviin toimiin vuosien 2005 ja 2013 välisenä aikana. Saksan liittovaltion kilpailuviraston 3.7.2018 antaman lopullisen päätöksen mukaan kilpailuoikeudellisen sakon määrä Caverion Deutschland GmbH:lle on 40,8 milj. euroa. Sakko kirjattiin kuluksi toisella vuosineljänneksellä ja se maksetaan kolmannella vuosineljänneksellä. On olemassa riski, että Caverion Deutschland GmbH:tä kohtaan voidaan esittää siviilioikeudellisia vaateita tähän asiaan liittyen. Tällä hetkellä kyseisen riskin suuruutta ei ole mahdollista arvioida. Caverion julkistaa kaikki olennaiset tiedot mahdollisista siviilioikeudellisista vaateista tarvittaessa soveltuvien säännösten mukaisesti.

Osana Caverionin yhteistyötä viranomaisten kanssa kartelliasiassa yhtiö havaitsi asiakasprojektin yhteydessä vuosina 2009–2011 toimintaa, joka voi täyttää lahjonnan tai muun rikoksen tunnusmerkistön. Caverion on tuonut havaintonsa heti viranomaisille tiedoksi ja tukee niitä asian tarkemmassa selvittämisessä. On mahdollista, että epäillyt rikkomukset aiheuttavat huomattavaa vahinkoa Caverionille sakkoina, korvausvaatimuksina sekä asianajokuluina. Tällä hetkellä ei kuitenkaan voida arvioida mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen määrää. Caverion seuraa tilannetta ja julkistaa kaikki olennaiset tiedot tarvittaessa soveltuvien säännösten mukaisesti.

Caverion on panostanut merkittävästi compliance-asioiden edistämiseen, jotta vastaisuudessa voidaan välttää kaikki sääntörikkomukset. Caverionilla on vahvasti keskittynyt edelleen parantamaan compliance-ohjelmaansa. Osana ohjelmaa kaikkien työntekijöiden tulee suorittaa vuosittain sähköinen compliance-koulutusohjelma, ja

lisäkoulutusta annetaan läpi organisaation. Kaikkien työntekijöiden on noudatettava Caverionin Eettisiä Liiketoimintaperiaatteita (Code of Conduct), jotka määrittävät nollatoleranssin kilpailun vastaisten toimien, korruption, lahjonnan tai ylipäätään laittomuuksien suhteen.

Caverionin taseeseen kirjattua liikearvoa ei poisteta, mutta sitä testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Määrä, jolla liikearvon kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän, kirjataan arvonalentumistappiona tuloslaskelmaan. Mikäli Caverionin tulos- ja kasvukehityksessä tapahtuu muutoksia alaspäin, tämä voi johtaa liikearvon arvonalentumiseen. Se voi vaikuttaa epäedullisesti Caverionin liiketoiminnan tulokseen ja omaan pääomaan.

Caverionin ulkoisissa lainoissa sovelletaan taloudellista kovenanttia, joka perustuu konsernin nettovelan ja käyttökatteen suhdeluukuun. Tämän kovenantin rikkoutuminen antaisi lainanpankeille oikeuden eräännyttää lainat heti maksettaviksi. Caverion sopi lainapankkiensa kanssa sopimuslisäyksistä liittyen taloudellisen kovenantin maksimitasoon ja kovenantin laskennassa käytettävän käyttökatteen laskentaperiaatteisiin vuonna 2017. Vuonna 2016 ja 2017 tehdyt projektien alaskirjaukset rasittivat yhtiön käyttökatetta ja taloudellisen kovenantin tasoa vuonna 2017. Caverion sopi lainapankkiensa kanssa kesäkuussa, että Saksan kilpailuoikeudellinen sakko ja siihen liittyvät juridiset ja neuvonantokulut jätetään huomioimatta käyttökatetta laskettaessa taloudellisen kovenantin (Nettovelat/Käyttökate) laskennan yhteydessä. On mahdollista, että Caverion voi tarvita muutoksia taloudelliseen kovenantiinsa myös tulevaisuudessa. Taloudellisen kovenantin tasoa seurataan ja arvioidaan jatkuvasti suhteessa käyttökatteen ja nettovelan toteumaan ja ennusteisiin.

Caverionin liiketoimintaan kuuluu tyypillisesti takausten antaminen asiakkaille ja muille sidosryhmille, erityisesti isoissa projekteissa, esimerkiksi ennakkomaksujen vakuudeksi, sopimusvelvoitteiden suorittamisen vakuudeksi, ja takuuajan velvoitteiden vakuudeksi. Rahoituspalvelujen välittäjät antavat tyypillisesti nämä takaukset Caverionin puolesta. Ei ole varmuutta, että yhtiöllä olisi tällaisiin takauksiin jatkuva saatavuus rahoituspalvelujen välittäjiltä kilpailukykyisin ehdoin tai lainkaan, ja mikäli takauksia ei saataisi, sillä saattaisi olla haitallinen vaikutus Caverionin liiketoiminnalle ja taloudelliselle tilanteelle. Caverion pyrkii hallitsemaan tätä riskiä ylläpitämällä useita takauslimiittejä eri toimintamaissaan.

Yhtiön IT-järjestelmien toiminnallisuuteen, turvallisuuteen ja saatavuuteen liittyy riskejä. Caverion on tehnyt merkittäviä investointeja IT- ja järjestelmäkehitykseen. On olemassa riski, että odotetut toiminnallisuudet ja hyötöt eivät täysin toteudu.

Rahoitusriskeistä on esitetty tarkempi selvitys vuoden 2017 tilinpäätöksen liitetiedossa 5.5 ja tämän puolivuositarkastuksen taulukko-osassa liitetiedossa 6.

VARSINAISEN YHTIÖKOKOUKSEN PÄÄTÖKSET

Caverion Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 26.3.2018 Helsingissä. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen vuodelta 2017 sekä myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Yhtiökokous päätti myös taseen osoittaman voiton käyttämisestä ja osingonmaksusta, hallituksen kokoonpanosta ja palkkioista, uuden tilintarkastajan valinnasta ja palkkioista sekä hallituksen valtuuttamisesta yhtiön omien osakkeiden hankintaan ja/tai pantiksi ottamiseen ja päättämään osakeanneista.

Yhtiön hallitukseen valittiin puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi kuusi jäsentä. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Michael Rosenlew, varapuheenjohtajaksi Markus Ehrnrooth sekä hallituksen jäseniksi Jussi Aho, Joachim Hallengren, Thomas Hinnerskov, Antti Herlin, Anna Hyvönen ja Mats Paulsson toimikaudelle, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiökokouksen päätöksiä koskeva pörssitiedote on julkaistu yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.caverion.fi/tietoa-caverionista/media/tiedotteet.

Hallitus piti järjestäytymiskokouksensa 26.3.2018. Kokouksessa hallitus päätti henkilöstövaliokunnan ja tarkastusvaliokunnan kokoonpanosta. Valiokuntien tehtäväkuvaukset ja työjärjestykset on julkaistu osoitteessa www.caverion.fi/sijoittajat - Hallinnointi.

OSINGOT JA OSINKOPOLITIikka

Varsinainen yhtiökokous päätti 26.3.2018 hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että tilikaudelta 2017 ei makseta osinkoa.

Caverionin osinkopolitiikkana on jakaa osinkoina vähintään 50 prosenttia tilikauden tuloksesta verojen jälkeen, huomioiden kuitenkin kannattavuuden ja velkaantuneisuuden taso. Vaikka tämän osinkopolitiikan muuttaminen ei ole suunnitteilla, ei voida taata, että osinkoa tai pääoman palautusta todella maksetaan tulevaisuudessa, eikä takeita voida myöskään antaa minään tiettyä vuonna maksettavien osinkojen tai pääoman palautuksen määrästä.

OSAKKEET JA OMISTAJAT

Caverion Oyj on 30.6.2013 syntynyt Suomen tasavallan lakien mukaan toimiva julkinen osakeyhtiö. Yhtiöllä on yksi osakesarja, jonka jokainen osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa sekä vastaavaan osinkoon. Yhtiön osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

Osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä

Osakkeiden lukumäärä oli 125 596 092 ja osakepääoma oli 1 000 000 euroa 1.1.2018. Caverionin hallussa oli 512 328 yhtiön omaa osaketta 1.1.2018. Raportointikauden lopussa Caverionin osakkeiden lukumäärä oli 138 920 092. Caverionin hallussa oli 3 264 451 yhtiön omaa osaketta 30.6.2018, mikä vastasi 2,35 prosenttia koko osakemäärästä ja äänistä. Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä oli siten 135 655 641 kesäkuun 2018 lopussa.

Caverion julkisti 14.6.2018 käynnistävänsä uusien osakkeiden suunnatun osakeannin säilyttääkseen vahvan taseaseman ja strategisen joustavuuden kilpailuoikeudellisen sakon maksamisen jälkeen. Strateginen joustavuus merkitsee Caverionille muun muassa seuraavaa: siirtymistä edelleen kohti palveluliiketoimintaa, tukea toiminnan kehittämiseksi projekteissa, investointeja digitalisaatioon ja vahvaa kassatilannetta pienehköjen yritysostojen rahoittamiseksi valikoiduilla alueilla palveluissa erityisesti hyvin suorituvissa divisioonissa. Yhtiö julkisti 15.6.2018, että se oli suunnannut institutionaalisille sijoittajille osakeannin, jossa merkityt 9 524 000 osaketta vastasivat noin 7,36 prosenttia kaikista Yhtiön osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä välittömästi ennen osakeantia. Noin 17 prosenttia osakkeista allokoitiin kansainvälisille sijoittajille. Osakkeiden merkintähinta osakeannissa oli 6,30 euroa osakkeelta, ja kerätyt varat ennen palkkioita ja kuluja ovat 60 milj. euroa. Osakkeiden merkintähinta oli noin 6,5 prosenttia alhaisempi kuin yhtiön osakkeen päätöskurssi 14.6.2018. Yhtiön liikkeeseen laskettujen osakkeiden kokonaismäärä osakeannin jälkeen on 138 920 092 osaketta ja ulkona olevien osakkeiden määrä on 135 655 641 osaketta.

Caverionin hallitus ilmoitti 7.2.2018 pörssitiedotteella perustavansa uuden konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän ("Ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä 2018-2022"). Järjestelmän tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi pitkällä aikavälillä, kannustaa avainhenkilöitä sijoittamaan henkilökohtaisesti yhtiön osakkeisiin sekä sitouttaa heidät yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyinen palkkiojärjestelmä, joka perustuu yhtiön osakkeiden hankintaan, saamiseen ja omistamiseen. Järjestelmään osallistuminen edellyttää, että avainhenkilö hankkii hallituksen päättämän määrän yhtiön osakkeita hallituksen päättämällä tavalla. Ehdolliseen osakepalkkiojärjestelmään osallistuva henkilö ei voi samanaikaisesti osallistua suoriteperusteiseen osakepalkkio-ohjelmaan (Performance Share Plan) 2018-2020. Järjestelmän palkkiot maksetaan neljässä erässä vuosina 2019, 2020, 2021 ja 2022 siten, että yksi erä maksetaan kunakin vuonna. Palkkion maksua kuitenkin lykätään, jos osakkeen tuotto ei ole saavuttanut ennalta asetettua vähimmäistuottotasoa kulloisenkin sitouttamisjakson loppuun mennessä. Ohjelman tekniseen toteutukseen liittyen Caverion Oyj:n yhtiölle itselleen suuntaamassa maksuttomassa osakeannissa merkittiin ja rekisteröitiin yhteensä 3 800 000 uutta osaketta kaupparekisteriin 19.2.2018. Ehdolliseen osakepalkkiojärjestelmään osallistuvien avainhenkilöiden merkittäväksi tarjottiin suunnatussa osakeannissa yhteensä enintään 1 280 000 yhtiön hallussa olevaa osaketta osakkeenomistajien merkintäoikeudesta poiketen. Osakkeiden merkintäaika osakeannissa päättyi 23.2.2018. Osakeannissa merkittiin yhteensä 1 047 877 Caverion Oyj:n osaketta ensi- ja toissijaisen merkintäoikeuden nojalla ja kerätty pääoma oli yhteensä 6,67 milj. euroa. Osakkeiden merkintähinta oli 6,37 euroa osakkeelta. Yhtiö on myöntänyt ohjelmaan osallistuville henkilöille yhteismäärältään 4,72 miljoonan euron suuruiset korolliset lainat yhtiön osakkeiden hankinnan rahoittamiseksi kesäkuun 2018 loppuun mennessä. Ehdollisesta osakepalkkiojärjestelmästä 2018-2022 ja siihen liittyvistä osakeanneista ja -luovutuksista on kerrottu tarkemmin 7.2.2018, 19.2.2018, 1.3.2018 ja 8.3.2018 julkaistuilla pörssitiedotteilla.

Yllä mainitun ohjelman lisäksi Caverionin hallitus hyväksyi jatkuvan osakepohjaisen pitkän aikavälin kannustinohjelman konsernin johdolle joulukuussa 2015. Osakepohjainen kannustinohjelma koostuu suoriteperusteisesta osakepalkkio-ohjelmasta (Performance Share Plan) täydennettynä erityistilanteita varten tarkoitettulla ehdollisella osakepalkkio-ohjelmalla (Restricted Share Plan). Molemmat ohjelmat koostuvat vuosittain

alkavista yksittäisistä, kolmen vuoden pituisista osakepalkkio-ohjelmista. Kunkin uuden yksittäisen ohjelman alkaminen edellyttää hallituksen erillistä päätöstä. Hallitus päätti jatkaa kyseistä kannustinrakennetta joulukuussa 2016 ja joulukuussa 2017. Ensimmäiset ohjelmat alkoivat täten vuoden 2016 alussa, ja niitä seurasivat vastaavasti toinen ja kolmas ohjelma vuosien 2017 ja 2018 alussa. Ensimmäiselle ja toiselle suoriteperusteiselle osakepalkkio-ohjelmalle 2016-2018 ja 2017-2019 asetettuja tavoitteita ei saavutettu, eikä niistä siksi suoriteta palkkioita. Jos kaikki suoritustavoitteet saavutetaan, vuodet 2018–2020 käsittävän suoriteperusteisen osakepalkkio-ohjelman nojalla voidaan suorittaa palkkiona enintään noin 850 000 Caverionin osaketta (bruttomäärä ennen soveltuvan ennakonpidätyksen vähentämistä) keväällä 2021. Tämän lisäksi ehdollisten osakepalkkio-ohjelmien 2016-2018; 2017-2019 ja 2018-2020 mukaiset mahdolliset osakepalkkiot ovat yhteensä enintään 236 000 osaketta (bruttomäärä ennen soveltuvan ennakonpidätyksen vähentämistä). Näistä ohjelmista suoritetaan enintään 66 000 osaketta keväällä 2019, ja enintään 85 000 osaketta sekä keväällä 2020 että 2021. Lisätietoja kannustinjärjestelmästä julkaistiin pörssitiedotteilla 18.12.2015; 21.12.2016 ja 21.12.2017.

Caverion ei ole tehnyt päätöksiä optioista tai muista osakkeisiin liittyvistä erityisoikeuksista.

Hallituksen valtuutukset

Caverionin hallituksen valtuuttaminen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta ja/tai pantiksi ottamisesta

Caverion Oyj:n 26.3.2018 pidetty varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään Caverionin omien osakkeiden hankkimisesta ja/tai pantiksi ottamisesta. Hallitukselle myönnetty valtuutus käsittää enintään 12 000 000 yhtiön oman osakkeen hankkimisen yhtiön vapaalla omalla pääomalla osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n säännellyllä markkinalla järjestämässä kaupankäynnissä. Omia osakkeita voidaan hankkia muuten kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa. Osakkeiden hankinta alentaa yhtiön jakokelpoista vapaata omaa pääomaa. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Hallitus ei ole käyttänyt valtuutusta omien osakkeiden hankkimisesta vuonna 2018. Osana ehdollisen osakepalkkiojärjestelmän toteutusta yhtiö otti pantiksi yhtiöltä lainaa ottaneiden avainhenkilöiden ostamat osakkeet. Tämän seurauksena Caverionilla oli panttina 743 661 Caverion Oyj:n osaketta raportointikauden päättyessä 30.6.2018.

Caverionin hallituksen valtuuttaminen päättämään osakeanneista

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeanneista hallituksen ehdotuksen mukaisesti. Valtuutus voidaan käyttää kokonaan tai osittain antamalla enintään 12 000 000 Caverionin osaketta yhdessä tai useammassa osakeannissa. Hallitus voi myös päättää osakeanneissa annettavien osakkeiden luovuttamisesta osakkeenomistajien etuoikeudesta poiketen suunnatusti. Hallitus valtuutetaan päättämään siitä, kenelle ja missä järjestyksessä osakkeita annetaan. Valtuutusta voidaan käyttää muun muassa pääomarakenteen kehittämiseksi, omistuspohjan laajentamiseksi, vastikkeena yrityskaupoissa tai yhtiön hankkiessa liiketoimintaansa liittyvää omaisuutta ja kannustinjärjestelmien toteuttamiseksi. Osakeanneissa osakkeita voidaan antaa merkittäviksi maksua vastaan tai maksutta. Anti voidaan kohdistaa myös yhtiölle itselleen osakeyhtiölain rajoitusten mukaisesti. Valtuutus sisältää hallitukselle oikeuden määrätä osakeantien ehdoista ja toimenpiteisiin liittyvistä seikoista osakeyhtiölain mukaisesti, mukaan lukien oikeuden päättää, kirjataanko mahdollinen merkintähinta kokonaan tai osittain sijoitetun vapaan pääoman rahastoon vai osakepääoman korotukseksi.

Antivaltuutus sisältää valtuutuksen päättää yhtiön hallussa olevien sekä mahdollisesti hankittavien omien osakkeiden luovuttamisesta. Tämän valtuutuksen kohteena on enintään 12 500 000 osaketta. Hallitus oikeutettiin päättämään luovuttamisen tarkoituksesta ja ehdoista. Valtuutus on voimassa 31.3.2019 saakka. Hallitus on käyttänyt valtuutusta vuonna 2018. Yhtiö julkisti 15.6.2018, että se oli suunnannut 9 524 000 uuden osakkeen osakeannin institutionaalisille sijoittajille.

Kaupankäynti osakkeella

Caverionin osakkeen avauskurssi oli 5,93 euroa vuoden 2018 alussa. Osakkeen päätöskurssi katsauskauden viimeisenä kaupankäyntipäivänä (29.6.) oli 6,09 euroa. Osakkeen hinta nousi 3 prosenttia tammi–kesäkuussa. Osakkeen ylin kurssi katsauskaudella tammi–kesäkuussa oli 7,53 euroa, alin kurssi 5,76 euroa ja keskimurssi 6,45 euroa. Osakkeita vaihdettiin Nasdaq Helsingissä tammi–kesäkuussa 22,3 miljoonaa kappaletta. Vaihdon arvo oli 143,9 milj. euroa (lähde: Nasdaq Helsinki).

Caverionin osakkeilla käydään kauppaa myös muilla markkinapaikoilla, kuten Cboessa, Turquoiseissa, Aquis'ssa ja Frankfurtin pörssin Open Market -listalla. Caverion Oyj:n osakkeita vaihdettiin tammi-kesäkuussa julkisilla vaihtoehtoisilla kaupankäyntipaikoilla 4,8 miljoonaa kappaletta eli noin 15,5 prosenttia osakkeen koko kaupankäyntimäärästä. Vaihtoehtoisista kauppapaikoista Caverionin osakkeita vaihdettiin erityisesti Cboen kautta. Lisäksi 3,8 miljoonalla Caverion Oyj:n osakkeella käytiin tammi-kesäkuussa Nasdaq Helsingin ulkopuolista OTC-kauppaa. Niiden osuus koko kaupankäyntimäärästä oli noin 12,2 prosenttia (lähde: Fidessa Fragmentation Index).

Caverion Oyj:n markkina-arvo katsauskauden lopussa oli 826,1 milj. euroa. Markkina-arvo ei sisällä 30.6.2018 yhtiön hallussa olevia omia osakkeita (3 264 451 kpl).

Osakkeenomistajien määrä ja liputusilmoitukset

Kesäkuun 2018 lopussa Caverionin rekisteröityjen osakkeenomistajien määrä oli 27 475 (3/2018: 27 829). Hallintarekisteröityjen ja muiden kuin suomalaisten sijoittajien omistuksessa oli kesäkuun 2018 lopussa 30,6 prosenttia osakkeista (3/2018: 31,7 %).

Caverion Oyj on 15. kesäkuuta 2018 vastaanottanut arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 pykälän mukaisen liputusilmoituksen, jonka mukaan Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman ("Varma") omistus Caverion Oyj:stä on ylittänyt 5 prosentin rajan. Raja ylitettiin 15. kesäkuuta 2018 Varman osallistuttua Caverionin Osakeantiin. Ilmoituksen mukaan Varman omistus Caverionista on 9 721 407 osaketta 15.6.2018, mikä vastaa 7,00 prosenttia Caverionin osake- ja äänimäärästä. Caverionilla on yksi osakesarja ja kullakin osakkeella on yksi ääni.

Caverion Oyj on 15. kesäkuuta 2018 vastaanottanut ilmoituksen johdon liiketoimista, jonka mukaan Caverion Oyj:n hallituksen jäsen Antti Herlin on ostanut Security Trading Oy:n kautta ("Security Trading", Antti Herlinin omistuksessa oleva yhtiö) Caverion Oyj:n osakkeita 15.6.2018. Liiketoimien yhdistettyjen tietojen mukaan hankittu määrä oli yhteensä 1 400 000 osaketta, joiden keskihinta oli 6,3 euroa osakkeelta. Osakemerkintöjen jälkeinen Security Trading Oy:n omistusosuus on tällöin 14,74 prosenttia Caverionin osake- ja äänimäärästä 14.6.2018 julkistetun suunnatun osakeannin jälkeen, mikä vastasi omistusosuuden suhdetta (pro rata) ennen osakeantia.

Caverion Oyj vastaanotti 19. helmikuuta 2018 arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 pykälän mukaisen liputusilmoituksen, jonka mukaan Caverion Oyj:n hallituksen jäsen Antti Herlinin omistus Caverion Oyj:stä Security Trading Oy:n kautta ("Security Trading", Antti Herlinin omistuksessa oleva yhtiö) on alittanut 15 prosentin rajan. Ilmoituksen mukaan raja alitettiin 19. helmikuuta 2018 Caverion Oyj:n yhtiölle itselleen suuntaamasta osakeannista johtuvan laimentumisen vuoksi. Ilmoituksen mukaan Antti Herlinin ja Security Tradingin yhteenlaskettu omistus Caverionista on 19 050 180 osaketta 19.2.2018, mikä vastaa 14,72 prosenttia Caverionin osake- ja äänimäärästä. Ilmoituksen mukaan Security Tradingin suora omistus Caverionista oli 19 020 000 osaketta 19.2.2018, mikä tuolloin vastasi 14,699 prosenttia Caverionin osake- ja äänimäärästä.

Päivitetty luettelo Caverionin suurimmista osakkeenomistajista ja omistusrakenteesta 30.6.2018 on julkaistu Caverionin verkkosivuilla osoitteessa www.caverion.fi/sijoittajat.

PUOLIVUOSIKATSAUS 1.1.–30.6.2018: TAULUKKO-OSA

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma

Milj. e	4-6/2018	4-6/2017 Oikaistu	1-6/2018	1-6/2017 Oikaistu	1-12/2017 Oikaistu
Liikevaihto	564,8	563,3	1 091,6	1 138,0	2 275,8
Liiketoiminnan muut tuotot	0,1	0,1	1,2	0,4	15,9
Aineet ja tarvikkeet	-148,8	-157,4	-278,2	-321,8	-638,4
Ulkopuoliset palvelut	-105,2	-108,4	-200,5	-209,6	-433,0
Henkilöstökulut	-231,7	-244,0	-459,8	-489,3	-940,4
Liiketoiminnan muut kulut	-110,8	-67,7	-176,1	-133,7	-276,1
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		0,0	0,0	0,0	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	-7,0	-7,5	-13,5	-15,2	-30,4
Liikevoitto	-38,7	-21,6	-35,3	-31,3	-26,6
% liikevaihdosta	-6,9	-3,8	-3,2	-2,7	-1,2
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	-0,7	-1,6	-1,5	-2,8	-5,7
Tulos ennen veroja	-39,5	-23,2	-36,8	-34,1	-32,3
% liikevaihdosta	-7,0	-4,1	-3,4	-3,0	-1,4
Tuloverot	-0,3	6,4	-0,8	7,7	5,3
Katsauskauden tulos	-39,7	-16,8	-37,6	-26,3	-27,0
% liikevaihdosta	-7,0	-3,0	-3,4	-2,3	-1,2
Jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	-39,7	-16,9	-37,6	-26,3	-27,0
Määräysvallattomien omistajien osuus		0,0	0,0	0,0	0,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos					
Tulos/osake, laimentamaton, e	-0,32	-0,14	-0,31	-0,22	-0,24
Tulos/osake, laimennettu, e	-0,32	-0,14	-0,31	-0,22	-0,24

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. e	4-6/2018	4-6/2017 Oikaistu	1-6/2018	1-6/2017 Oikaistu	1-12/2017 Oikaistu
Katsauskauden tulos	-39,7	-16,8	-37,6	-26,3	-27,0
Muut konsernin kirjatut tuotot ja kulut					
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi:					
- Etuuspohjaisten eläkkeiden arvonmuutos	-0,4	1,1	-0,8	1,3	1,6
-- Laskennallinen vero					0,0
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi:					
- Rahavirran suojaukset	0,0		0,0		0,1
- Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
-- Laskennallinen vero	-0,1		-0,2		
- Muuntoerot	0,4	-2,2	-0,1	-2,0	-2,5
Muut konsernin kirjatut tuotot ja kulut, yhteensä	-0,1	-1,1	-1,0	-0,7	-0,6
Katsauskauden laaja tulos	-39,9	-18,0	-38,6	-27,0	-27,6
Jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	-39,9	-18,0	-38,7	-27,1	-27,6
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Lyhennetty konsernitase

Milj. e	30.6.2018	30.6.2017 Oikaistu	31.12.2017 Oikaistu
Varat			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset hyödykkeet	20,0	25,0	21,9
Liikearvo	331,6	339,8	331,6
Muut aineettomat hyödykkeet	41,9	47,5	46,7
Osuudet osakkuusyrityksissä	0,1	0,1	0,1
Muut sijoitukset	1,1	1,2	1,2
Muut saamiset	6,7	3,2	2,1
Laskennalliset verosaamiset	32,3	28,3	27,4
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	18,4	20,5	17,6
Myyntisaamiset	280,1	300,6	333,9
Osatuloutussaamiset	249,4	273,1	226,5
Muut saamiset	44,9	37,3	47,5
Versaamiset	3,6	8,1	7,5
Rahavarat	62,2	19,8	29,2
Varat yhteensä	1 092,3	1 104,5	1 093,2
Oma pääoma ja velat			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	1,0	1,0	1,0
Hybridipääoma	100,0	100,0	100,0
Muu oma pääoma	158,2	134,9	134,3
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,4	0,4	0,4
Oma pääoma	259,6	236,3	235,6
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	55,5	50,2	51,6
Eläkevelvoitteet	45,4	45,7	44,2
Varaukset	7,6	6,9	7,0
Korolliset velat	44,2	73,4	57,7
Muut velat	0,3	0,4	0,4
Lyhytaikaiset velat			
Saadut ennakot	170,8	188,4	179,9
Ostovelat	188,6	197,1	215,5
Muut velat	272,1	225,0	237,3
Verovelat	1,7	7,0	5,8
Varaukset	18,2	29,2	22,7
Korolliset velat	28,3	45,0	35,5
Oma pääoma ja velat yhteensä	1 092,3	1 104,5	1 093,2

Käyttöpääoma

Milj. e	30.6.2018	30.6.2017 Oikaistu	31.12.2017 Oikaistu
Vaihto-omaisuus	18,4	20,5	17,6
Myynti- ja osatuloutussaamiset	529,5	573,8	560,4
Muut lyhytaikaiset saamiset	44,0	36,2	46,0
Osto- ja osatuloutusvelat	-207,4	-213,9	-236,1
Muut lyhytaikaiset velat	-270,9	-236,8	-239,0
Saadut ennakot	-170,8	-188,4	-179,9
Käyttöpääoma	-57,2	-8,6	-30,8

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma										
Milj. e	Osake- pääoma	Kerty- neet voitto- varat	Muunto- erot	Arvon- muutos- rahasto	Omat osakkeet	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Hybridi- pääoma	Yhteen- sä	Määräys- vallatto- mien omista- jien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 31.12.2017	1,0	146,0	-8,0	-0,5	-3,2		100,0	235,3	0,4	235,6
Laadintaperiaatteen muutos, IFRS 9		-0,8		0,0				-0,8		-0,8
Oma pääoma 1.1.2018	1,0	145,2	-8,0	-0,5	-3,2		100,0	234,4	0,4	234,8
Kauden laaja tulos										
Katsauskauden tulos		-37,6						-37,6	0,0	-37,6
Muut laajan tuloksen erät:										
Etuuspohjaisten eläkkeiden arvonmuutos		-0,8						-0,8		-0,8
Rahavirran suojaukset				0,0				0,0		0,0
Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos		-0,4		0,4				0,0		0,0
-Laskennallinen vero				-0,2				-0,1		-0,1
Muuntoerot			-0,2	0,1				-0,2		-0,2
Kauden laaja tulos yhteensä		-38,8	-0,2	0,3				-38,7	0,0	-38,6
Osingonjako									0,0	0,0
Osakeanti						60,0		60,0		60,0
Osakeantikulut verojen jälkeen						-0,7		-0,7		-0,7
Osakepalkitseminen		1,1						1,1		1,1
Osakkeiden merkinnät						6,7		6,7		6,7
Hybridipääoman korot verojen jälkeen		-3,7						-3,7		-3,7
Oma pääoma 30.6.2018	1,0	103,8	-8,2	-0,2	-3,2	66,0	100,0	259,2	0,4	259,6

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma									
Milj. e	Osake- pääoma	Kerty- neet voitto- varat	Muunto- erot	Arvon- muutos - rahasto	Omat osakkeet	Hybridi- pääoma	Yhteensä	Määräys- vallatto- mien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2017 (oikaistu)	1,0	172,1	-5,6	-0,7	-3,2		163,6	0,4	163,9
Kauden laaja tulos									
Katsauskauden tulos		-26,3					-26,3	0,0	-26,3
Muut laajan tuloksen erät:									
Etuuspohjaisten eläkkeiden arvonmuutos		1,3					1,3		1,3
- Laskennallinen vero									
Rahavirran suojaukset									
Myytavissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos				0,0			0,0		0,0
Muuntoerot			-2,0				-2,0		-2,0
Kauden laaja tulos yhteensä		-25,0	-2,0	0,0			-27,1	0,0	-27,0
Osingonjako									
Osakepalkitseminen									
Hybridipääoma						100,0	100,0		100,0
Hybridipääoman kulut verojen jälkeen		-0,8					-0,8		-0,8
Oma pääoma 30.6.2017	1,0	146,5	-7,6	-0,7	-3,2	100,0	235,9	0,4	236,3

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma									
Milj. e	Osake- pääoma	Kerty- neet voitto- varat	Muunto- erot	Arvon- muutos - rahasto	Omat osakkeet	Hybridi- pääoma	Yhteensä	Määräys- vallatto- mien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2017 (oikaistu)	1,0	172,1	-5,6	-0,7	-3,2		163,6	0,4	163,9
Kauden laaja tulos									
Katsauskauden tulos		-27,0					-27,0	0,0	-27,0
Muut laajan tuloksen erät:									
Etuuspohjaisten eläkkeiden arvonmuutos		1,6					1,6		1,6
- Laskennallinen vero		0,0					0,0		0,0
Rahavirran suojaukset				0,1			0,1		0,1
Myytavissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos				0,1			0,1		0,1
Muuntoerot			-2,5				-2,5		-2,5
Kauden laaja tulos yhteensä		-25,3	-2,5	0,2			-27,6	0,0	-27,6
Osingonjako								0,0	0,0
Osakepalkitseminen		0,1					0,1		0,1
Hybridipääoma						100,0	100,0		100,0
Hybridipääoman kulut verojen jälkeen		-0,8					-0,8		-0,8
Oma pääoma 31.12.2017	1,0	146,0	-8,0	-0,5	-3,2	100,0	235,3	0,4	235,6

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

Milj. e	4-6/2018	4-6/2017 Oikaistu	1-6/2018	1-6/2017 Oikaistu	1-12/2017 Oikaistu
Liiketoiminnan rahavirrat					
Tilikauden tulos	-39,7	-16,8	-37,6	-26,3	-27,0
Oikaisut tilikauden tulokseen	7,8	5,0	13,9	9,9	13,7
Käyttöpääoman muutos	17,0	-14,1	28,5	-21,7	4,6
Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-15,0	-25,9	4,9	-38,1	-8,7
Rahoituserät, netto	-1,8	-2,6	-0,6	-3,0	-4,6
Maksetut verot	2,2	0,1	-1,8	-2,4	-3,4
Liiketoiminnan rahavirta	-14,6	-28,4	2,4	-43,5	-16,7
Investointien rahavirrat					
Tytäryritysten ja liiketoimintojen hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla			-0,4		-2,4
Liiketoimintojen myynti	-1,2		-1,2		23,1
Käyttöomaisuusinvestoinnit ja muut investointierät, netto	-3,2	-2,4	-6,5	-6,2	-17,1
Investointien rahavirta	-4,4	-2,4	-8,1	-6,2	3,6
Rahoituksen rahavirrat					
Lainasaamisen muutos, netto	-0,3	1,0	-4,2	1,0	1,2
Lyhytaikaisten velkojen muutos, netto		-20,3	-5,0	-20,3	-30,0
Lainojen takaisinmaksut	-11,0	-51,0	-14,3	-54,3	-68,7
Rahoitusleasingvelkojen nostot					
Rahoitusleasingvelkojen maksut	-1,1	-0,6	-1,7	-1,2	-2,2
Osakeanti ja osakemerkinnöistä saadut maksut	60,0		66,7		
Hybridipääoma		100,0		100,0	100,0
Hybridipääoman kulut ja korot	-4,6	-1,0	-4,6	-1,0	-1,0
Maksetut osingot ja muu voitonjako		0,0	0,0	0,0	0,0
Rahoituksen rahavirta	42,9	28,2	36,8	24,3	-0,7
Rahavarojen muutos	23,9	-2,6	31,2	-25,5	-13,9
Rahavarat katsauskauden alussa	37,2	24,7	29,2	47,7	47,7
Valuuttakurssien muutoksen vaikutus	1,1	-2,2	1,8	-2,4	-4,6
Rahavarat katsauskauden lopussa	62,2	19,8	62,2	19,8	29,2

Vapaa kassavirta

Milj. e	4-6/2018	4-6/2017	1-6/2018	1-6/2017	1-12/2017
Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-15,0	-25,9	4,9	-38,1	-8,7
Maksetut verot	2,2	0,1	-1,8	-2,4	-3,4
Investointien rahavirta	-4,4	-2,4	-8,1	-6,2	3,6
Vapaa kassavirta	-17,2	-28,2	-5,1	-46,7	-8,5

Puolivuosikatsauksen liitetiedot

1 Laadintaperiaatteet

Caverion Oyj:n puolivuosisikatsaus ajalta 1.1.-30.6.2018 on laadittu IAS 34, Osavuosisikatsaukset –standardin mukaisesti. Caverion on noudattanut puolivuosisikatsauksen laadinnassa samoja laadintaperiaatteita kuin tilinpäätöksessä 2017 lukuunottamatta uusien 1.1.2018 voimaantulleiden standardien noudattamista.

Puolivuosikatsauksessa esitettyjä tietoja ei ole tilintarkastettu.

Puolivuosikatsauksessa tiedot esitetään miljoonina euroina pyöristäen yksittäiset luvut ja loppusummat miljooniksi, mistä johtuen yhteenlaskuissa saattaa esiintyä pyöristyseroja.

Caverion on noudattanut IFRS 15 (Myyntituotot asiakassopimuksista) –standardia täysin takautuvasti 1.1.2018 alkaen. IFRS 15 -standardi edellyttää muuttuvan kauppahinnan osuuden tulouttamista ainoastaan siinä määrin kuin on *erittäin todennäköistä*, ettei tuloutusta tarvitse peruuttaa. Aikaisempien tuloutusstandardien mukaisesti muuttuva kauppahinta tuloutettiin, kun sen toteutuminen arvioitiin *todennäköiseksi*. Näin ollen liikevaihtoa tuloutetaan muuttuvan kauppahinnan osalta IFRS 15:n mukaan varovaisemmin kuin aikaisempien tuloutusstandardien perusteella.

Oikaistut vertailukelpoiset avainluvut tilikaudelle 2017 on julkistettu pörssitiedotteella 21.3.2018. IFRS 15 –standardin noudattamisen vaikutus konsernin lyhennettyyn tuloslaskelmaan ja taseeseen vuoden 2017 toiselle neljännekselle, ensimmäiselle vuosipuoliskolle ja koko tilikaudelle on esitetty sivuilla 26-27.

Uutta IFRS 9 Rahoitusinstrumentit –standardia on noudatettu 1.1.2018 alkaen. Uusi standardi sisältää ohjeistuksen rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja arvostamisesta, uudet suojauslaskentaa koskevat säännökset sekä uuden luottotappioita koskevan kirjanpitoikäsitteilymallin.

Olenneisimmat IFRS 9 käyttöönoton vaikutukset aiheutuvat uudesta luottotappiomallista. Uusi malli perustuu odotettavissa oleviin luottotappioihin. Uuden arvonalentumismallin mukaan arvonalentumisvaraukset on kirjattava odotettujen luottotappioiden perusteella, mikä johtaa luottotappiovarauksen kasvuun. Odotettuihin luottotappioihin perustuva malli on ennakoiva ja odotettu tappio-osuus perustuu historiallisten tappioiden määriin. Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kertomalla maksattomien myyntisaamisten bruttomääräinen kirjanpitoarvo odotetulla tappio-osuudella. Luottotappiovaraukseen liittyvä oikaisu kertyneisiin voittovaroihin oli 0,8 miljoona euroa vuoden 2018 avaavaan taseeseen. Sen jälkeen odotettavissa olevien luottotappioiden muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti.

Eri arvostusperusteet on säilytetty, mutta niitä on yksinkertaistettu määräämällä rahoitusvaroille kolme pääasiallista arvostusryhmää: jaksotettu hankintameno, käypä arvo muiden laajan tuloksen erien kautta ja käypä arvo tulosvaikutteisesti. Luokittelu riippuu yhteisön liiketoimintamallista ja rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusperusteisten rahavirtojen ominaispiirteistä. Osakesijoitukset arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, joskin niitä alun perin kirjanpitoon merkittäessä voidaan tehdä peruuttamaton valinta arvomuutosten kirjaamisesta muihin laajan tuloksen eriin. Rahoitusvarojen luokittelu muuttui IFRS 9:n liiketoimintamalliin perustuvaan luokittelun johdosta seuraavasti:

	IAS 39:n mukainen luokittelu	IFRS 9:n mukainen luokittelu
Sijoitukset	Myytavissä olevat sijoitukset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti tai muun laajan tuloksen kautta
Myyntisaamiset ja muut saamiset	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintameno
Johdannaissovimukset (ei-suojauslaskennassa)	Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti
Rahavarat	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintameno

Caverionille uusi luokitteluun ja arvostukseen liittyvä ohjeistus muuttaa rahoitusinstrumenttien luokittelun yhteydessä käytettäviä termejä, mutta vaikutus raportoitaviin lukuihin on rajallinen. Rahoitusvarojen luokitteluun ja arvostukseen liittyvällä ohjeistuksella ei ole merkittävää vaikutusta kertyneiden voittovarojen vuoden 2018 avaavaan taseeseen.

Suojauslaskentaa ei sovelleta voimassa olevissa suojaussuhteissa.

Konsernin johto on laatinut uuden IFRS 16 -standardin vaikutuksista alustavan arvion. Alustavan arvion mukaan suurin osa operatiivisista vuokrasopimuksista tullaan kirjaamaan taseeseen. Uusi standardi tulee vaikuttamaan olennaisesti konsernin taseeseen ja taseeseen liittyviin tunnuslukuihin, kuten omavaraisuus- ja velkaantumisasteeseen. Vuokrasopimukset-standardi vaikuttaa myös konsernin tuloslaskelmaan. Vuokratulua ei esitetä, vaan tuloslaskelmaan kirjataan omaisuuserästä poisto ja vuokrasopimusvelasta kertynyt korko, mistä johtuen käyttökate tulee paranemaan.

Standardia suunnitellaan sovellettavan voimaantulopäivästä 1.1.2019 alkaen. Konsernin on tarkoitus ottaa standardi käyttöön yksinkertaistetulla takautuvalla menetelmällä, jolloin vertailutietoja ei oikaista.

ESMA (European Securities and Markets Authority) julkaisi ohjeistuksen liittyen vaihtoehtoisin tunnuslukuihin käytettäväksi viimeistään vuoden 2016 toisen neljänneksen puolivuosisikatsauksissa. Caverion esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja parantaakseen liiketoiminnan ja taloudellisen tuloksen analysointia sekä vertailukelpoisuutta eri kausien välillä. Vaihtoehtoiset tunnusluvut eivät ole IFRS-raportoinnissa käytettäviä tunnuslukuja eikä niitä tulisi pitää korvaavina mittareina verrattuna IFRS-tilinpäätösnormistossa määriteltyihin tunnuslukuihin. Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty sivulla 28.

IFRS 15 oikaistut luvut

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma

Milj. e	4-6/2017	IFRS 15	4-6/2017	1-6/2017	IFRS 15	1-6/2017	1-12/2017	IFRS 15	1-12/2017
	Raportoitu	oikaisu	Oikaistu	Raportoitu	oikaisu	Oikaistu	Raportoitu	oikaisu	Oikaistu
Liikevaihto	565,1	-1,7	563,3	1 147,4	-9,4	1 138,0	2 282,8	-7,0	2 275,8
Liiketoiminnan muut tuotot	0,1		0,1	0,4		0,4	15,9		15,9
Aineet ja tarvikkeet	-157,4		-157,4	-321,8		-321,8	-638,4		-638,4
Ulkopuoliset palvelut	-108,4		-108,4	-209,6		-209,6	-433,0		-433,0
Henkilöstökulut	-244,0		-244,0	-489,3		-489,3	-940,4		-940,4
Liiketoiminnan muut kulut	-68,3	0,6	-67,7	-133,2	-0,5	-133,7	-275,8	-0,3	-276,1
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0		0,0
Poistot ja arvonalentumiset	-7,5		-7,5	-15,2		-15,2	-30,4		-30,4
Liikevoitto	-20,5	-1,1	-21,6	-21,3	-9,9	-31,3	-19,3	-7,3	-26,6
% liikevaihdosta	-3,6		-3,8	-1,9		-2,7	-0,8		-1,2
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	-1,6		-1,6	-2,8		-2,8	-5,7		-5,7
Tulos ennen veroja	-22,1	-1,1	-23,2	-24,1	-9,9	-34,1	-25,1	-7,3	-32,3
% liikevaihdosta	-3,9		-4,1	-2,1		-3,0	-1,1		-1,4
Tuloverot	6,2	0,2	6,4	5,8	2,0	7,7	4,2	1,1	5,3
Katsauskauden tulos	-15,9	-0,9	-16,8	-18,4	-7,9	-26,3	-20,9	-6,1	-27,0
% liikevaihdosta	-2,8		-3,0	-1,6		-2,3	-0,9		-1,2
Jakautuminen									
Emoyhtiön omistajille	-15,9	-0,9	-16,9	-18,4	-7,9	-26,3	-20,9	-6,1	-27,0
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0		0,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos									
Tulos/osake, laimentamaton, e	-0,13		-0,14	-0,15		-0,22	-0,19		-0,24
Tulos/osake, laimennettu, e	-0,13		-0,14	-0,15		-0,22	-0,19		-0,24

Lyhennetty konsernitase

Milj. E	30.6.2017	IFRS 15	30.6.2017	31.12.2017	IFRS 15	31.12.2017
	Raportoitu	-oikaisu	Oikaistu	Raportoitu	-oikaisu	Oikaistu
Varat						
Pitkäaikaiset varat						
Aineelliset hyödykkeet	25,0		25,0	21,9		21,9
Liikearvo	339,8		339,8	331,6		331,6
Muut aineettomat hyödykkeet	47,5		47,5	46,7		46,7
Osuudet osakkuusyrietyksissä	0,1		0,1	0,1		0,1
Muut sijoitukset	1,2		1,2	1,2		1,2
Muut saamiset	3,2		3,2	2,1		2,1
Laskennalliset verosaamiset	17,6	10,7	28,3	17,6	9,8	27,4
Lyhytaikaiset varat						
Vaihto-omaisuus	20,5		20,5	17,6		17,6
Myyntisaamiset	315,6	-14,9	300,6	347,3	-13,4	333,9
Osatuloutussaamiset	297,3	-24,2	273,1	249,7	-23,2	226,5
Muut saamiset	37,3		37,3	47,5		47,5
Verosaamiset	8,1		8,1	7,5		7,5
Rahavarat	19,8		19,8	29,2		29,2
Varat yhteensä	1 133,0	-28,4	1 104,5	1 120,0	-26,8	1 093,2
Oma pääoma ja velat						
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma						
Osakepääoma	1,0		1,0	1,0		1,0
Hybridipääoma	100,0		100,0	100,0		100,0
Muu oma pääoma	163,8	-28,9	134,9	161,4	-27,1	134,3
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,4		0,4	0,4		0,4
Oma pääoma	265,2	-28,9	236,3	262,7	-27,1	235,6
Pitkäaikaiset velat						
Laskennalliset verovelat	50,2		50,2	51,6		51,6
Eläkevelvoitteet	45,7		45,7	44,2		44,2
Varaukset	6,9		6,9	7,0		7,0
Korolliset velat	73,4		73,4	57,7		57,7
Muut velat	0,4		0,4	0,4		0,4
Lyhytaikaiset velat						
Saadut ennakot	188,4		188,4	179,9		179,9
Ostovelat	197,1		197,1	215,5		215,5
Muut velat	225,0		225,0	237,3		237,3
Verovelat	7,0		7,0	5,8		5,8
Varaukset	28,6	0,5	29,2	22,4	0,3	22,7
Korolliset velat	45,0		45,0	35,5		35,5
Oma pääoma ja velat yhteensä	1 133,0	-28,4	1 104,5	1 120,0	-26,8	1 093,2

2 Tunnusluvut

	6/2018	6/2017 Oikaistu	12/2017 Oikaistu
Liikevaihto, milj. e	1 091,6	1 138,0	2 275,8
Käyttökate, milj. e	-21,8	-16,1	3,8
Käyttökateprosentti, %	-2,0	-1,4	0,2
Oikaistu käyttökate, milj. e	23,9	12,3	25,8
Oikaistu käyttökateprosentti, %	2,2	1,1	1,1
Liikevoitto, milj. e	-35,3	-31,3	-26,6
Liikevoittoprosentti, %	-3,2	-2,7	-1,2
Tulos ennen veroja, milj. e	-36,8	-34,1	-32,3
% liikevaihdosta	-3,4	-3,0	-1,4
Katsauskauden tulos, milj. e	-37,6	-26,3	-27,0
% liikevaihdosta	-3,4	-2,3	-1,2
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, e	-0,31	-0,22	-0,24
Osakekohtainen tulos, laimennettu, e	-0,31	-0,22	-0,24
Osakekohtainen oma pääoma, e	1,9	1,9	1,9
Omavaraisuusaste, %	28,2	25,8	25,8
Korollinen nettovelka, milj. e	10,2	98,6	64,0
Velkaantumisaste, %	3,9	41,7	27,2
Taseen loppusumma, milj. e	1 092,3	1 104,5	1 093,2
Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja, milj. e	4,9	-38,1	-8,7
Kassakonversio (rullaava 12 kk), %	n.a	n.a	n.a
Käyttöpääoma, milj. e	-57,2	-8,6	-30,8
Bruttoinvestoinnit pysyviin vastaaviin, milj. e	7,4	7,9	20,4
% liikevaihdosta	0,7	0,7	0,9
Tilaukanta, milj. e	1 596,8	1 512,7	1 491,0
Henkilöstö keskimäärin	15 835	16 740	16 607
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä kauden lopussa (1 000 kpl)	135 656	125 084	125 084
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä (1 000 kpl)	126 469	125 084	125 084

3 Kehitys vuosineljänneksittäin

Milj. e	4-6/2018	1-3/2018	10-12/2017 Oikaistu	7-9/2017 Oikaistu	4-6/2017 Oikaistu	1-3/2017 Oikaistu
Liikevaihto	564,8	526,8	592,3	545,6	563,3	574,6
Käyttökate	-31,7	9,9	10,3	9,6	-14,1	-2,0
Käyttökateprosentti, %	-5,6	1,9	1,7	1,8	-2,5	-0,3
Oikaistu käyttökate	12,9	10,9	-5,2	18,8	4,5	7,8
Oikaistu käyttökateprosentti, %	2,3	2,1	-0,9	3,4	0,8	1,4
Liikevoitto	-38,7	3,4	2,5	2,2	-21,6	-9,6
Liikevoittoprosentti, %	-6,9	0,7	0,4	0,4	-3,8	-1,7

	4-6/2018	1-3/2018	10-12/2017 Oikaistu	7-9/2017 Oikaistu	4-6/2017 Oikaistu	1-3/2017 Oikaistu
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, e	-0,32	0,01	-0,02	0,00	-0,14	-0,08
Osakekohtainen tulos, laimennettu, e	-0,32	0,01	-0,02	0,00	-0,14	-0,08
Osakekohtainen oma pääoma, e	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,2
Omavaraisuusaste, %	28,2	27,7	25,8	24,8	25,8	16,7
Korollinen nettovelka, milj. e	10,2	47,2	64,0	141,3	98,6	164,9
Velkaantumisaste, %	3,9	19,4	27,2	59,5	41,7	106,4
Taseen loppusumma, milj. e	1 092,3	1 048,5	1 093,2	1 148,5	1 104,5	1 110,4
Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja, milj. e	-15,0	19,8	66,9	-37,5	-25,9	-12,1
Kassakonversio (rullaava 12 kk), %	n.a	148,2	n.a	n.a	n.a	n.a
Käyttöpääoma, milj. e	-57,2	-41,4	-30,8	37,0	-8,6	-21,3
Bruttoinvestoinnit, milj. e	3,2	4,2	7,3	5,2	2,9	5,0
% liikevaihdosta	0,6	0,8	1,2	1,0	0,5	0,9
Tilaukanta, milj. e	1 596,8	1 540,0	1 491,0	1 460,4	1 512,7	1 543,5
Henkilöstö kauden lopussa	15 751	15 687	16 216	16 483	16 750	16 679
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä kauden lopussa (1 000 kpl)	135 656	126 132	125 084	125 084	125 084	125 084
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä (1 000 kpl)	127 477	125 438	125 084	125 084	125 084	125 084

4 Tunnuslukujen laskentakaavat

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Omavaraisuusaste (%) =	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus} \times 100}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Velkaantumisaste (%) =	$\frac{\text{Korolliset velat} - \text{rahavarat} \times 100}{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}}$
Korollinen nettovelka =	Korolliset velat – rahavarat
Käyttöpääoma =	Vaihto-omaisuus + myynti- ja osatuloutus saamiset + muut lyhytaikaiset saamiset - osto- ja osatuloutusvelat - muut lyhytaikaiset velat - saadut ennakot - lyhytaikaiset varaukset
Vapaa kassavirta =	Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja – maksetut verot – investointien rahavirta
Kassakonversio (%) =	$\frac{\text{Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja (rullaava 12 kk)} \times 100}{\text{Käyttökate (rullaava 12 kk)}}$

Osakekohtaiset tunnusluvut

Osakekohtainen tulos, laimentamaton =	$\frac{\text{Tiilikauden tulos (emoyhtiön omistajille laskettu osuus)} - \text{hybridipääoman kulut ja jaksotetut kirjaamattomat korot verojen jälkeen}}{\text{Kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo}}$
Osakekohtainen tulos, laimennettu =	$\frac{\text{Tiilikauden tulos (emoyhtiön omistajille laskettu osuus)} - \text{hybridipääoman kulut ja jaksotetut kirjaamattomat korot verojen jälkeen}}{\text{Kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksella oikaistuna}}$
Osakekohtainen oma pääoma =	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$

Caverionin raportoimat vaihtoehtoiset tunnusluvut

Käyttökate =	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset
Oikaistu käyttökate =	Käyttökate ilman vertailtavuuteen vaikuttavia eriä

Vertailtavuuteen vaikuttavat erät ovat olennaisia eriä tai liiketoimia, jotka ovat merkittäviä Caverionin taloudellisen kehityksen ymmärtämiseksi vertailtaessa nykyistä kautta edellisiin kausiin. Nämä erät voivat sisältää (1) myyntivoittoja ja –tappioita divestoinneista; (2) alaskirjauksia, kuluja ja/tai tuottoja erikseen tunnistetuista riskiprojekteista; (3) uudelleenjärjestelykuluja ja (4) muita eriä, jotka Caverionin johdon arvion mukaan eivät liity normaaliin liiketoimintaan. Vuonna 2018 merkittävät riskiprojektit sisältävät kolme päättynyttä Suurta projektia Teollisuuden ratkaisuisissa. Saksan kilpailuoikeudellinen sakko ja siihen liittyvät juridiset ja muut kulut luokitellaan "vertailtavuuteen vaikuttavaksi eräksi" kategoriassa (4) eli "muihin eriin, jotka Caverionin johdon arvion mukaan eivät liity normaaliin liiketoimintaan".

5 Lähipiiritapahtumat

Caverioni ilmoitti 7.2.2018 pörssitiedotteella perustavansa uuden konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän ("Ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä 2018-2022"). Osana ehdollisen osakepalkkiojärjestelmän toteutusta yhtiö on myöntänyt ohjelmaan osallistuville avainhenkilöille yhteismäärältään 4,7 milj. euron suuruiset korolliset lainat yhtiön osakkeiden hankinnan rahoittamiseksi. Lainat maksetaan kokonaisuudessaan takaisin viimeistään 31.12.2023. Osakkeet on pantattu lainojen vakuudeksi.

6 Rahoitusriskien hallinta

Caverion-konsernin pääasialliset rahoitusriskit ovat maksuvalmiusriski, luottoriski sekä markkinariskit, kuten valuutta- ja korkoriski. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteet ja periaatteet on määritelty konsernin hallituksen hyväksymässä rahoituspolitiikassa. Rahoitusriskien hallinnan käytännön toteutuksesta vastaa konsernin rahoitusosasto yhdessä konsernin tytäryhtiöiden kanssa.

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on ylläpitää optimaalista pääomarakennetta, saavuttaa mahdollisimman korkea sitoutuneen pääoman tuotto sekä minimoida pääoman kustannukset konsernin rahoituspolitiikassa määriteltyjen periaatteiden ja limiittien puitteissa. Pääomarakenteeseen vaikutetaan ensisijaisesti ohjaamalla investointeja ja liiketoimintaan sitoutuvan käyttöpääoman määrää.

Caverionin ulkoisissa lainoissa sovelletaan taloudellista kovenanttia, joka perustuu konsernin nettovelan ja käyttökäteen suhdeluukuun. Kovenanttia seurataan ja arvioidaan jatkuvasti suhteessa käyttökäteen ja nettovelan toteumaan ja ennusteisiin.

Seuraavassa taulukossa esitetään korollisten rahoitusvelkojen maturiteettijakauma. Luvut ovat diskonttaamattomia. Valuuttamääräisten velkojen kassavirrat on käännetty euroiksi tilinpäätöskursseihin.

Milj. e	2018	2019	2020	Yhteensä
Korolliset rahoitusvelat	14,9	27,0	30,5	72,4

7 Rahoitusvarat ja -velat

Ne rahoitusvarat ja -velat, joiden kirjanpitoarvot eivät vastaa käypiä arvoja on esitetty alla olevassa taulukossa.

Milj. e	30.6.2018	30.6.2018	30.6.2017	30.6.2017	31.12.2017	31.12.2017
	Tasearvo	Käypä arvo	Tasearvo	Käypä arvo	Tasearvo	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvelat						
Lainat rahoituslaitoksilta	39,9	40,6	59,9	60,5	49,9	50,6
Eläkelainat	3,3	3,3	11,0	10,8	6,7	6,6
Muut lainat	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Rahoitusleasingvelat	0,4	0,5	2,1	2,1	0,6	0,6

Pitkäaikaisten lainojen käyvät arvot pohjautuvat diskontattuihin rahavirtoihin. Diskonttauskorkona on käytetty korkoa, jolla konserni saisi vastaavaa ulkoista lainaa tilinpäätöshetkellä ja se muodostuu riskittömästä markkinakorosta, johon on lisätty yrityskohtainen, maturiteetin mukainen riskipreemio.

Muiden rahoitusvarojen ja -velkojen osalta kirjanpitoarvot ovat kohtuullisen hyviä arvioita käyvistä arvoista.

Johdannaissopimukset

Nimellisarvot			
Milj. e	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
Korkojohdannaiset	40,0	60,0	50,0
Valuuttajohdannaiset	76,0	51,4	77,0

Käyvät arvot			
Milj. e	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
Korkojohdannaiset			
-positiivinen käypä arvo			
-negatiivinen käypä arvo	-0,2	-0,3	-0,3
Valuuttajohdannaiset			
-positiivinen käypä arvo	0,2	0,4	0,3
-negatiivinen käypä arvo	-0,3	-0,4	-0,2

Johdannaissopimusten käyvät arvot on määritetty seuraavasti: Valuuttatermiinisopimusten käyvät arvot on määritetty käyttäen tilinpäätöspäivän noteerattuja termiinkursseja. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvon perusteella.

Koronvaihtosopimusten suojauslaskenta muuttui tehottomaksi ja se lopetettiin tilikauden 2016 aikana.

8 Vastuusitoumukset ja ehdolliset velat

Milj. e	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
Annetut takaukset osakkuusyhtiöiden puolesta	0,2	0,2	0,2
Emoyhtiön takaukset tytäryhtiöiden puolesta	444,4	519,6	473,9
Muut vastuusitoumukset			
- Vuokravastuut	152,7	168,4	143,8
- Muut vastuusitoumukset	0,2	0,2	0,2
Hybridilainan kertynyt kirjaamaton korko	0,2	0,2	2,5

Jakautumiseen osallistuvat yhtiöt vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan yhtiön velasta, joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Tämän seurauksena YIT Oyj:n osittaisjakautumisen seurauksena perustetulle Caverion Oyj:lle syntyi yhtiölle jakautumisessa allokoitun netto-omaisuuden määrään asti niin sanottu toissijainen vastuu ennen jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintiä syntyneistä YIT Oyj:lle jakautumisen jälkeen jääneistä veloista. YIT Oyj:n merkittävimpien rahoitusvelkojen velkojat luopuivat oikeudestaan vaatia Caverion Oyj:ltä suoritusta toissijaisen vastuun nojalla. Caverion Oyj:llä on toissijainen vastuu YIT Oyj:n ennen jakautumista myöntämistä, YIT Oyj:lle jakautumisen jälkeen jääneistä konsernitakauksista. Näiden konsernitakausten määrä kesäkuun 2018 lopussa oli 58,4 milj. euroa.

Lähiajan riskejä ja epävarmuustekijöitä on kuvattu yllä tarkemmin kohdassa "Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät". On mahdollista, että erityisesti säännösten vastainen toiminta saattaa aiheuttaa huomattavaa vahinkoa Caverionille sakkoina, korvausvaatimuksina sekä asianajokuluina. Tällä hetkellä ei kuitenkaan voida arvioida mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen määrää.

9 Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Caverion julkisti 12.6.2018, että se oli päässyt osaltaan sovintoon Saksan liittovaltion kilpailuviraston (Bundeskartellamt) kanssa kartelliasianssa, jota viranomaisen on tutkinut vuodesta 2014. Lopullisen 3.7.2018 julkistetun päätöksen mukaan Caverion Deutschland GmbH:lle määrättiin 40,8 milj. euron kilpailuoikeudellinen sakko. Sakko kirjattiin kuluksi toisella vuosineljänneksellä ja se maksetaan kolmannella vuosineljänneksellä.